

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

58. årgang

31. juli 2015

Indhold

I *Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser*

UDTALELSER

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

EØSU's 505. plenarforsamling den 18. og 19. februar 2015

2015/C 251/01	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag om kortlægning af de makroregionale strategier i Europa (initiativudtalelse)	1
2015/C 251/02	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om andelskreditinstitutters og sparekassers rolle i territorial samhørighed — forslag til en tilpasset ramme for finansiel regulering (Initiativudtalelse)	7
2015/C 251/03	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om et EU uden asbest	13
2015/C 251/04	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om fremskridt i gennemførelsen af Europa 2020-strategien og realiseringen af målsætningerne deri inden 2020 (sonderende udtalelse på anmodning af det lettiske formandskab)	19

III *Forberedende retsakter*

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

EØSU's 505. plenarforsamling den 18. og 19. februar 2015

2015/C 251/05	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — EU's strategi og handlingsplan for toldrisikostyring: Håndtering af risici, styrkelse af sikkerhed i forsyningskæden og lettelse af handel (COM(2014) 527 <i>final</i>)	25
2015/C 251/06	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om krav vedrørende emissionsgrænser for og typegodkendelse af forbrændingsmotorer til mobile ikke-vejgående maskiner (COM(2014) 581 <i>final</i> — 2014/0268 (COD))	31

2015/C 251/07	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs Udtalelse om rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om de europæiske tilsynsmyndigheder (ESA) og Det Europæiske Finanstilsynssystem (ESFS) og disses virksomhed (COM(2014) 509 <i>final</i>) og Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici (ESRB) opgaver og organisation (COM(2014) 508 <i>final</i>)	33
2015/C 251/08	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om grønbog — Den bedste udnyttelse af Europas traditionelle knowhow: en mulig udvidelse af beskyttelsen af geografiske betegnelser i Den Europæiske Union til at omfatte ikke-landbrugsprodukter (COM(2014) 469 <i>final</i>)	39
2015/C 251/09	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Den Europæiske Centralbank, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank — Årlig vækstundersøgelse 2015 (COM(2014) 902 <i>final</i>)	44

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

UDTALELSER

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

EØSU'S 505. PLENARFORSAMLING DEN 18. OG 19. FEBRUAR 2015

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag om kortlægning af de makroregionale strategier i Europa

(initiativudtalelse)

(2015/C 251/01)

Ordfører: Etele BARÁTH

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 27. februar 2014 under henvisning til forretningsordenens artikel 29, stk. 2, på eget initiativ at afgive udtalelse om:

»Forslag om kortlægning af makroregionale strategier i Europa«.

Det forberedende arbejde henvises til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som vedtog sin udtalelse den 3. februar 2015.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 505. plenarforsamling den 18.—19. februar 2015, mødet den 18. februar, følgende udtalelse med 166 stemmer for, 1 imod og 6 hverken for eller imod:

Indledning

Europas hidtidige svar på den generelle krise, som blev udløst af den finansielle krise, har vist sig at være utilstrækkelige. Mange analyser har tydeligt udstillet beslutningernes alt for ensidige fokus på den finansielle sektor og vist, at EU's beslutningstagning er ekstremt hierarkisk, hvilket forhindrer vedtagelsen af de foranstaltninger, som er nødvendige for at tackle de sociale spændinger. Man kan desuden konstatere en betydelig kløft mellem på den ene side Europa 2020-strategiens målsætninger og handlingsplaner, der sigter mod at støtte den langsigtede udvikling i EU, og de ressourcer, der stilles til rådighed, på den anden. Stærkere sammenhæng mellem de forskellige foranstaltninger under den økonomiske politik er i dag af allerstørste betydning.

Mens nogle lande i Central- og Østeuropa har indhentet efterslæbet, har forskellen vokset sig større mellem andre medlemsstater, hvad angår såvel global økonomisk produktion som indtægter og levestandard. Visse særlige regionale forhold har kun styrket denne tendens og uholdbare spændinger har allerede set dagens lys i nogle regioner.

Såvel den socialpolitik, som der har været brug for for at overvinde krisen, som samhørighedspolitikens nye målsætninger og programmer gør det nødvendigt at understrege EU-politikernes territoriale dimension.

Det var i anerkendelse af dette behov, at den nye Kommission lancerede sit nye fremstød med programmet for økonomisk vækst, jobskabelse og forbedring af leve- og arbejdsvilkår. Kommissionens program åbner både nye muligheder og nye ansvarsområder, da der ikke kun er tale om en væsentlig forøgelse af investerings- og udviklingsmidler i perioden 2015-2017 og om afskaffelse af juridiske og organisatoriske hindringer. Dette gælder også de makroregionale strategier. At de 10 prioriteter, som opstilles i arbejdsprogrammet, direkte eller indirekte styrker de indbyrdes bånd mellem de europæiske makroregioner og deres fælles udvikling, bidrager også til en omdefinering af den makroregionale politiks rolle og af strategiernes placering og gennemførlighed.

En ny forvaltningspraksis, der er centreret omkring udvikling, i udstrakt grad er decentral og mere systematisk inddrager økonomiske interesseorganisationer og arbejdsmarkedets parter, og som også tager de makroregionale strategier med i betragtning, vil i højere grad kunne bidrage til en relancering af vækst, større effektivitet og mere hensigtsmæssige investeringer⁽¹⁾.

Takket være indførelsen af nye styreformer kan de makroregionale strategier fungere som et glimrende redskab til at fremskynde udviklingsprocessen, styrke den territoriale samhørighed og lette gennemførelsen af Europa 2020-strategien, uden at det går ud over miljøet, hvilket er mindst lige så vigtigt. »Tre gange nej«-princippet er ikke længere en hindring: den flerårige finansielle ramme for 2014-2020 giver økonomiske muligheder, den fælles strategiske ramme fastsætter regler og en mindre gennemførelsesmekanisme har udviklet sig i praksis.

Med udarbejdelsen af denne initiativudtalelse vil EØSU realisere, hvad der blev aftalt på plenarforsamlingen i efteråret 2013, og ud fra det organiserede civilsamfunds synsvinkel analysere virkningen af de makroregionale strategier i Europa. Desuden foreslås en metode til at integrere disse strategier i den europæiske udviklingspolitik.

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg har gjort status over de makroregionale strategier og de udtalelser og forslag, som vedrører disse⁽²⁾, og udvalget er nået til den konklusion, at det helt klart er nødvendigt på grundlag af de opnåede resultater at udvikle makroregionale strategier på europæisk niveau. Makroregionerne har til formål at forene ikke at adskille.

1.2. EØSU anbefaler Det Europæiske Råd at udtale sig til fordel for integration af den makroregionale politik i Unionens forvaltningsstruktur og at anmode om, at der udarbejdes retningslinjer for hele EU med henblik på at forberede en strategi for makroregional udvikling, der kan tjene den økonomiske og sociale udvikling.

1.3. Efter EØSU's opfattelse får de makroregionale strategier stadig større betydning for Unionens fremtid. De eksisterende makroregionale programmer

- har på det politiske plan bidraget til dannelsen af et europæisk mellemniveau (som ikke eksisterer i dag), der vil kunne tilnærme diametralt modsatte føderalistiske og nationale synspunkter til hinanden
- har udgjort et styringsinstrument baseret på horisontalt samarbejde, som har løst problemet med en overdreven hierarkisk og bureaukratisk koncentration
- har hjulpet med systematisk at inddrage civilsamfundet, herunder navnlig økonomiske interesseorganisationer og arbejdsmarkedets parter, i hele processen med udarbejdelse og gennemførelse af strategierne.

1.4. De makroregionale strategier kan bidrage til at forbedre den økonomiske konkurrenceevne, tilvejebringe den meget eftertragtede forøgelse af BNP og sidst men ikke mindst øge den europæiske merværdi. I kraft af en opfølgning baseret på relevante data, en effektiv anvendelse af partnerskabsprincippet og en sammenlignende analyse baseret på de indhøstede erfaringer har disse strategier gjort indtryk som en effektiv politik. For eksempel

1.4.1. kunne man inden for rammerne af det europæiske semester sikre bedre synlighed af gennemførelsen af målsætningerne for Europa 2020 på lokalt og regionalt niveau;

1.4.2. ville det af hensyn til effektiviteten være muligt at inddrage miljø-, urbaniserings- og udviklingselementer fra det makroregionale samarbejde under de forskellige partnerskabsaftaler i forbindelse med midtvejsevalueringen af Europa 2020-strategiens målsætninger og generelle og specifikke resultater;

1.4.3. vil en styrkelse af den makroregionale kontekst for de foranstaltninger, som planlægges under de operationelle programmer, kunne sikre deres merværdi og effektivitet på europæisk plan på grundlag af de 11 strategiske målsætninger, der er fastsat for samhørighedspolitikken for perioden 2014-2020;

⁽¹⁾ Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om forvaltningen af makroregionale strategier COM(2014) 284 final.

⁽²⁾ Recent and Upcoming EESC Opinions on Macro-regional Areas and Strategies, and Related Horizontal Matters — Key Points.

1.4.4. vil den makroregionale kontekst for de regionale samarbejdsprogrammer, som er besluttet i tilknytning til programmet for byudvikling eller som har relation til EU's net af byområder, kunne fremme sociokulturel integration og etablering af de nødvendige betingelser for opfyldelsen af sociale behov og

1.4.5. et nyt makroregionalt instrument for miljøbeskyttelse og bæredygtig udnyttelse af ressourcer vil kunne se dagens lys.

1.5. EØSU anbefaler at styrke forvaltningsstrukturen på europæisk niveau ved at inddrage civilsamfundet og myndighederne i byer, regioner og kommuner i de enkelte faser af beslutningsprocessen ved siden af koordinationsgruppen på højt niveau sammensat af repræsentanter for 28 lande og ansvarlig for den makroregionale forvaltning.

2. Diskussion

2.1. Erfaringen viser — og Kommissionens undersøgelser bekræfter dette — at de makroregionale strategier tilfører en europæisk merværdi, for så vidt som de:

- styrker den europæiske og regionale identitet
- planlægger og gennemfører de europæiske strategier
- koordinerer udnyttelsen af ressourcerne.

2.2. De makroregionale strategier er nye instrumenter, der opfylder et presserende behov, eftersom

- løsningerne på krisen ikke er komplekse og der derfor er grund til at skabe balance mellem de forskellige territoriale og sociale aspekter
- valget til Europa-Parlamentet har vist, at Den Europæiske Unions forbindelse til civilsamfundet ikke altid er fyldestgørende
- der er brug for en reform af EU's institutionelle system (f.eks. mere demokrati og øget decentralisering, en styrkelse af de horisontale strukturer og en mere effektiv gennemførelse af Unionens politikker og det socioøkonomiske samarbejde).

2.3. Makroregionale strategier er aktuelle, fordi

- valget har ført til dannelsen af en ny Kommission, som har fastsat nye prioriteringer og hvis vigtigste målsætninger, f. eks. jobskabelse, øget vækst og mere effektive investeringer fra virksomhedernes side, et langt stykke hen ad vejen afhænger af evnen til regional tilpasning
- midtvejsevalueringen af Europa 2020-strategien er under forberedelse og de reviderede direktiver vil skulle vedtages i 2015. Det bliver bl.a. et spørgsmål om at styrke den makroregionale tilgang
- det har vist sig, at både hvad angår forvaltningen og hvad angår den europæiske merværdi — på områder som miljøbeskyttelse (af havene) og forebyggelse af katastrofer (beskyttelse mod oversvømmelser) og i forbindelse med det økonomiske samarbejde inden for turisme og i innovationsparate sektorer — har de makroregionale strategier, som allerede er vedtaget og nu er ved at blive gennemført (strategierne for henholdsvis Donau og Østersøen), resulteret i nye ressourcer
- Kommissionens initiativer (Adriaterhavet, Alperne) udvider sig geografisk og accentuerer medlemsstaternes og regionernes behov for at planlægge makroregionale forbindelser (ved at være særlig opmærksom på tredjelands deltagelse i samarbejdet)
- mulighederne for makroregionalt samarbejde (Middelhavsområdet, Atlanterhavskysten) på det socioøkonomiske område vidner også om en betydelig udvikling på det politiske område, hvilket har ydet et betydeligt bidrag til koordinationen mellem de maritime strategier og »landpolitikker«
- det traditionelle makroregionale samarbejde vokser sig stærkt langs store lineære infrastrukturer, der går på tværs af landegrænserne, især gennem udviklingen af makroregionale akser under Connecting Europe-faciliteten

— forslag til et makroregionalt samarbejde er blevet et obligatorisk element i partnerskabsaftaler vedrørende planlægningsperioden 2014-2020.

2.4. De makroregionale strategier — der naturligt orienterer sig mod udvikling — er i stand til at bidrage væsentligt til styrkelsen og gennemførelsen af EU's udviklingspolitik, især når der er tale om bottom-up-initiativer. De vigtigste påtænkte områder (funktioner) er følgende:

- små og mellemstore virksomheders økonomiske aktivitet
- forskning, uddannelse, sprogundervisning, samarbejde om kultur og sundhed
- samarbejde om energi, miljøbeskyttelse, logistik og offentlige tjenester (vand, spildevand, affald)
- fælles planlægning mellem offentlige myndigheder, regionale institutioner og lokale og regionale myndigheder
- samarbejde om sikkerhed og migration
- styrkelse af konkurrencen på markedet i praksis (konkret samarbejde på beskæftigelsesområdet med støtte til SMV'er eller etablering af udviklingsfonde)
- samarbejde om statistik.

Det drejer sig først og fremmest om områder, hvor primært bottom-up-initiativer til gavn for integration er berettigede, fordi EU-institutionernes direkte reguleringsrolle er marginal.

2.5. Deltagerne i de makroregionale strategier skal samarbejde som aktører, der er udstyret med et horisontalt ansvar fra deres regeringer.

2.6. Den makroregionale tilgang rummer såvel i sit perspektiv som i sine styringsinstrumenter nye veje til fornyelse i EU:

- gennem sin politiske styring og strategiske forvaltning samordner den deltagelsen af aktører på forskellige niveauer, så det ikke bliver nødvendigt at oprette nye store institutioner
- den kan integrere politikker og programmer på forskellige niveauer (europæisk, nationalt, territorielt — ligesom det kan dreje sig om politikker og programmer i associerede lande eller ansøgerlande, sektorinstrumenter, finansieringsinstrumenter osv.)
- den koordinerer de politiske, strategiske og finansielle instrumenter med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse
- den begunstiger afskaffelse af regionale grænser mellem territoriale forvaltningsorganisationer og forskellige sektorer, og endelig
- sikrer den en klar forståelse af begrebet »ejerskab« under hele udformningen og gennemførelsen af strategien.

2.7. For at kunne betegnes som »god« er det vigtigt, at den makroregionale forvaltning omfatter følgende elementer:

- kapacitet til strategisk planlægning
- en specifik pålidelig database for det pågældende område og analysekapacitet
- en passende gennemførelsesorganisation

- et udvidet kontrolsystem såvel for planlægningen som for gennemførelsen
- passende kommunikationsmidler
- den nødvendige tilpasningskapacitet, og
- den uomgængelige gennemsigtighed i aktiviteterne af hensyn til kontrollen.

2.8. Ifølge definitionen af makroregionale strategier

- dækker en makroregion en zone med fælles geografiske, økonomiske og kulturelle karakteristika
- der står over for de samme udfordringer og muligheder, og
- i hvilken de forskellige aktører etablerer et styrket samarbejde og koordinerer deres ressourcer for at fremme den territoriale samhørighed.

2.9. Ifølge den nuværende europæiske praksis er der to typer makroregioner, som falder ind under denne definition. Begge typer er karakteriseret ved at kunne medtage deltagere fra tredjelande:

- lineære makroregioner, som især er forbundet via store infrastrukturer, som f.eks. dem, der vedrører Donau-regionen, og regioner langs korridorer, og
- makroregionerne, som omfatter et stort areal, som Østersøen, Adriaterhavet, Alperne, Middelhavsområdet eller Atlanterhavskysten.

2.10. Efter oprettelsen af Unionen er Europas traditionelle grænser blevet virtuelle ud fra et funktionelt perspektiv. Den makroregionale dimension gør det muligt at spore de nye funktionelle grænser på Europakortet. Med de makroregionale systemer som basis afspejler mekanismerne for den åbne koordinationsmetode, som enten allerede er forstærket eller er ved at blive det, allerede det 21. århundredes politik, som i et demokratisk Europa begunstiger et samarbejde, der fornyer sig til fordel for økonomien og et inklusivt samfund, samtidig med at det bevarer miljøet på en bæredygtig måde.

3. Generelle bemærkninger, forslag med henblik på en udvidelse af de makroregionale strategiers rolle

3.1. Det er muligt at finde en balance mellem de nye hovedpunkter i Europa 2020-strategien, den økonomiske og finansielle styring og begrebet »hinsides BNP«, hvis man reducerer de regionale skævheder og sikrer en harmonisk udvikling, der tager hensyn til både de sociale behov og miljøforhold.

3.2. De makroregionale strategier bidrager til at forbedre den territoriale samhørighed ved at styrke solidaritetsmekanismerne. Det er samtidig muligt at forbedre samordningen af udviklingsinstrumenterne i fuld respekt for de særlige territoriale forhold.

3.3. Forslagene om samordnet makroregional udvikling og de økonomiske fordele ved et styrket makroregionalt samarbejde vil bidrage til at trække flere investeringer til såvel innovation som vigtig produktions- og forsyningskapacitet.

3.4. De institutionelle og økonomiske net og forbindelser i makroregionerne kan mildne følgerne af globaliseringskrisen betydeligt ved at udnytte ressourcerne bedre og bidrage til en udjævning af forskellene mellem regioner på forskellige udviklingsniveauer — et tiltag, hvor storbyregioner og andre udviklede byområder med udviklingsdynamik kan spille en fremtrædende rolle.

3.5. Polycentriske storbyregioner forbundet i netværk rummer et betragteligt økonomisk og innovativt potentiale og er drivkræfter for jobskabelse, men de udgør samtidig også en ikke ubetydelig miljørisiko. De makroregionale strategier kan modvirke de risici, som er forbundet med klimaforandringerne og følger med tæt bymæssig bebyggelse i stor målestok, og planlægge, hvordan risiciene fjernes.

3.6. De makroregionale strategier kan ligeledes fremme en afbalanceret udvikling af små og mellemstore byområder og bidrage til at konsolidere bånd mellem disse og derigennem til at styrke lokale og regionale værdier.

3.7. Den makroregionale politik kan bidrage til en mindskelse af de territoriale og økonomiske skævheder ved at tilpasse de prioriterede programmer under Europa 2020-strategien til de forskellige regionale kontekster.

3.8. Den makroregionale strategi kan være et passende instrument til at skabe den nødvendige kritiske masse med henblik på at få økonomiske, sociale og miljømæssige aktiver til at spille sammen til fordel for udvikling, hvilket kan blive særlig betydningsfuldt i de programmer, som krydser de nationale grænser.

3.9. Som følge af deres rækkevidde er de makroregionale strategier i stand til at bidrage til en mere retfærdig og billigere udvikling af tjenester af almen interesse og til at lette adgang til information, viden og vilkårene for mobilitet.

Bruxelles, den 18. februar 2015.

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om andelskreditinstitutters og sparekassers rolle i territorial samhørighed — forslag til en tilpasset ramme for finansiel regulering

(Initiativudtalelse)

(2015/C 251/02)

Ordfører: Carlos TRIAS PINTÓ

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 10. juli 2014 under henvisning til forretningsordenens artikel 29, stk. 2, at udarbejde en initiativudtalelse om:

»Andelskreditinstitutters og sparekassers rolle i territorial samhørighed — forslag til en tilpasset ramme for finansiel regulering«.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som vedtog sin udtalelse den 3. februar 2015.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 505. plenarforsamling den 18.—19. februar 2015, mødet den 18. februar, følgende udtalelse med 153 stemmer for, 2 imod og 10 hverken for eller imod.

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. I overgangen til nye forretningsmodeller for banker (*new banking business models*) og ikke-banker på det finansielle område anser EØSU det for absolut nødvendigt at bevare »biodiversiteten« i det finansielle system, uden at dette må føre til arbitrær anvendelse af reglerne ⁽¹⁾.

1.2. De aktionærfokuserede banker bør suppleres effektivt med banker, som har en *stakeholder-value*-tilgang via deres engros-, detail- og investeringsbankvirksomhed. Kun på denne måde vil det være muligt at nå frem til et stabilt og effektivt finansielt økosystem, som fuldt ud kan bidrage til realøkonomiens udvikling.

1.3. EØSU bifalder, at Kommissionen i den nye finansielle regulering har taget hensyn til de særlige kendetegn ved andelskreditinstitutter og sparekasser, hvorved den forhindrer uønskede følger af en ensartet anvendelse af tilsynsreglerne og alt for store administrative byrder, som kunne blive konsekvensen.

1.4. Det største problem er imidlertid stadig, at **proportionalitetsprincippet** ikke bliver fulgt på passende vis i den nye banklovgivning (især hvad angår **kapitalkravsdirektiv IV og kapitalkravsforordningen**), som ifølge Baselkomitéens forslag skulle anvendes forholdsmæssigt i henhold til traktaterne om Den Europæiske Union. Dette betyder, at internationale banker bør være omfattet af de strengeste krav, paneuropæiske banker af strenge krav (systematisk i hele Europa) og nationale og lokale banker af mere fleksible krav (under sikring af et passende forbrugerbeskyttelsesniveau).

1.5. Det er ikke et spørgsmål om, at bestemte kredse i den finansielle sektor skal tildeles gratis privilegier. EØSU har altid slået til lyd for lige konkurrencevilkår og går derfor ind for at anvende objektive parametre, som kan begrunde en specifik regulering for hver enkelt forretningsmodel. Disse parametre er først og fremmest økonomiske og finansielle resultater, bidrag til realøkonomien, risikostyring og virksomhedsledelse. EØSU opfordrer de finansielle myndigheder til at give incitamenter til de aktører, som bedst opfylder disse betingelser.

1.6. Ud over at EØSU gerne vil fremhæve værdien af den bankmodel, som andelskreditinstitutter og sparekasser repræsenterer, understreger det samtidigt sin fordømmelse af bestemte former for adfærd i den finansielle sektor, som nogle institutter i denne sektor også har praktiseret, og opfordrer til at styrke de etiske regler og kodekserne for corporate governance for hele den finansielle sektor — en uomgængelig forudsætning for at genvinde den tabte tillid.

⁽¹⁾ EUT C 451 af 16.12.2014, s. 45.

1.7. EØSU peger på de dramatiske virkninger, som fortsat stagnation og dyrere lån til SMV'er og husholdninger kan få for Den Europæiske Unions fremtid. EØSU tilslutter sig også Europa-Parlamentets nylige kritik af Baselkomitéen, der har stillet spørgsmålstegn ved de specifikke europæiske instrumenter til finansiering af SMV'er.

1.8. Hvis Europa skal kunne overvinde de fremtidige udfordringer og aktivt bidrage til forandring (og ikke passivt flyde med strømmen), vil det være nødt til hurtigst muligt at træffe en række foranstaltninger på det finansielle område med henblik på en effektiv gennemførelse af Europa 2020-strategien, akten for det indre marked I og II, Small Business Act, Cosme-programmet, initiativet for socialt iværksætteri osv. Det er en afgørende forudsætning for at nå disse mål, at andelskreditinstitutter og sparekasser får muligheden for at spille en større rolle i det europæiske finansielle system.

2. Andelskreditinstitutter og sparekasser i det europæiske finansielle miljø

2.1. Sparekasser og andelskreditinstitutter har traditionelt spillet en central rolle i udviklingen af økonomien, navnlig gennem støtten til landbruget, småindustrien og handelen. I dag udgør de omkring 40 % af den finansielle sektor i Den Europæiske Union (helt op til 70 % i Frankrig og 60 % i Tyskland), med betydelige forskelle i deres struktur fra land til land. Hvad angår sparekasser står sektorkoncentrationen i lande som Spanien og Finland i kontrast til den kraftige fragmentering i Tyskland og Østrig.

2.2. Generelt har omstruktureringen af bankerne ført til et mindre og sundere, men samtidigt mindre inkluderende udbud af banker, idet SMV'er og husholdninger i de seneste år er blevet nægtet finansiering, hvilket er gået hånd i hånd med den gradvise udtynding i det fysiske net af filialer og tabet af talrige arbejdspladser. Denne tendens kan blive endnu mere udtalt, hvis de lokale banker tvinges ud af markedet.

2.3. Som detailbank-forretningsmodel udmærker andelskreditinstitutter og sparekasser sig ved en række meget karakteristiske træk: deres tilknytning til den lokale produktionsstruktur, deres lokale forankring, et fintmasket net af filialer, nærhed til kunderne, finansiering af specifikke sektorer, lydhørhed over for de lokale interesser og de sociale aktører samt deres solidaritet.

2.4. Sparekassers og andelskreditinstitutters strukturelle opbygning betyder, at de som regel har en sund egenkapitalstruktur og en fornuftig risikovillighed, og at de orienterer deres investeringer og kapitaldannelse efter politikker for selv bærende territorial udvikling.

2.5. Rent begrebsmæssigt må der skelnes mellem andelskreditinstitutter og sparekasser, idet de adskiller sig fra hinanden på følgende punkter:

- Andelskreditinstitutter er private og har to egenskaber: de er andelsselskaber og kreditinstitutter, hvis vigtigste formål er at yde finansielle tjenesteydelser til deres medlemmer/ejere og kunder. De kooperative principper, som danner grundlaget for deres virksomhed, er demokratisk beslutningstagning og deltagelse (1 medlem — 1 stemme), og en væsentlig del af deres overskud placeres i obligatoriske reservefonde og socialfonde.
- Sparekasser er grundlæggende private og har to vigtige facetter: finansiell virksomhed og et socialt formål. Det særlige ved denne model er, at den ikke har nogen udtrykkelige ejere, omend der også findes andre strukturer såsom offentlige selskaber og aktieselskaber. I henhold til vedtægterne fastlægges de styrende organer på en generalforsamling, hvori er repræsenteret de lokale og regionale myndigheder og — alt efter hvilket land der er tale om — også kunderne, de stiftende organer eller de ansatte. Overskuddet henlægges til reserver og almennyttige formål.

2.6. Dataene for andelskreditinstitutter taler deres tydelige sprog i krisetider: ingen af disse banker er gået konkurs i EU. De har en markedsandel på ca. 20 % af indskuddene, og i lande som Italien, Frankrig, Tyskland og Nederlandene finansierer de mellem 25 % og 45 % af långivningen til SMV'er, og de har øget deres indlånsandel støt i de seneste år, hvilket er et vigtigt tegn på tillid til denne type pengeinstitut.

2.7. Sparekasserne repræsenterer for deres part en stor del af EU's finansielle system. I Tyskland udgør deres markedsandel af indlånene således hele 43 % og deres andel af udlånene 39 %, og i Spanien er de tilsvarende markedsandele henholdsvis 41 % og 42 %.

2.8. Den Internationale Valutafond ⁽²⁾ fremhæver også andelskreditinstitutternes vigtige rolle. Disse kreditinstitutter, som er mindre afhængige af aktionærernes forventninger, dækker på pålidelig og sikker vis SMV'ernes og mange familiers kreditbehov.

2.9. Ikke desto mindre har der også været undtagelser: nogle sparekasser og andelskreditinstitutter har fraveget deres egne målsætninger og indladt sig på spekulationsvirksomhed og dumdristige ekspansioner i andre regioner, hvilket har ført til prestigetab og gjort det nødvendigt for nogle lande at træffe regulerende foranstaltninger, som på sin vis har udhulet denne bankmodel.

2.10. Kort sagt bør styrkelsen af kapitalgrundlaget, opnåelsen af en passende størrelse og bevarelsen af den lokale forankring samt opretholdelsen af høje forbrugerbeskyttelsesniveauer gå hånd i hånd med bevarelsen af de grundlæggende egenskaber, som kendetegner denne enestående forretningsmodel. EØSU anmoder om EU-institutionernes anerkendelse og støtte i denne proces.

3. Udfordringer for udviklingen af detailbankvirksomhed

3.1. Andelskreditinstitutter og sparekasser har de særlige karakteristika, som kendetegner en detailbankmodel: nærhed til kunderne, lokal forankring, samarbejde, sociale formål osv. Dog er der forskellige faktorer, som betinger udviklingen af deres potentiale ⁽³⁾:

- den stigende konkurrence har bevirket en gradvis indsnævring af de finansielle formidlingstjenesters indtjeningsmarginer
- distribution via flere kanaler kræver store investeringer i teknologi
- en utilstrækkelig størrelse gør det i visse tilfælde nødvendigt at indgå strategiske alliancer eller fusionere
- fusioner er ikke uden risici og kan medføre negativ stordriftsøkonomi og
- nærbanker er vanskelige at forene med den geografiske diversificering på de internationale markeder.

3.2. Ikke desto mindre spiller andelskreditinstitutterne og sparekasserne stadig en meget vigtig rolle i gennemførelsen af Europa 2020-strategien via deres finansielle, sociale og territoriale funktioner, som suppleres af finansieringsformer uden for banksektoren (*crowdfunding*, risikovillig kapital, *business angels*, osv.), som er opstået på grund af bankernes kreditstramning (*credit crunch*) og de høje garantier, der kræves.

3.3. EØSU mener, at de økonomiske og monetære myndigheder bør gøre en forstærket indsats for at fremme SMV'ernes adgang til finansiering og styrke den langsigtede finansiering ved at fremme forskellige virksomhedsformer ⁽⁴⁾ og risikospredning i sektoren for finansielle tjenesteydelser.

4. En social funktion til gavn for de lokale økonomier

4.1. I andelskreditinstitutterne er den finansielle og den sociale funktion tæt sammenknyttet med deres engagement i den sociale samhørighed. Det sociale engagement og interessen for samfundet er de karakteristika, som er mest synlige for offentligheden ⁽⁵⁾.

4.2. Med midler fra deres overskud yder de bidrag til kultur, social- og sundhedsområdet, uddannelse og forskning, den historiske og kunstneriske arv, miljømæssig bæredygtighed osv., og det sociale udbytte udgør for sparekassernes vedkommende flere milliarder EUR om året.

⁽²⁾ *Redesigning the Contours of the Future Financial System*, IMF staff position note, 16.8.2010 (SPN/10/10).

⁽³⁾ Den spanske nationalbank: *Cooperative and savings banks in Europe: Nature, challenges and perspectives*, april 2011, Association of Co-operative Banks: *EACB answer to the Green Paper on territorial cohesion turning territorial diversity into strength*, februar 2009, WSBI-ESBG: *200 years of savings banks: a strong and lasting business model for responsible, regional retail banking*, september 2011, EØSU: *Socialøkonomi i Den Europæiske Union*, 2014.

⁽⁴⁾ EUT C 318 af 23.12.2009, s. 22.

⁽⁵⁾ Castelló, E.: *El liderazgo social de las cajas de ahorros* [Sparekassers sociale lederskab]. FUNCAS, Madrid 2005.

4.3. I lyset af behovet for værdiskabelse for de lokale økonomier er *stakeholder-value*-tilgangen ved at få stadig større betydning. Nærmere bestemt baner de sociale banker vej for finansiel integration og territorial samhørighed ved at fremme virksomhedsopstart og iværksættelse af projekter vedrørende mikrofinansiering og socialt ansvarlige investeringer.

4.4. Andelskreditinstitutter og sparekasser spiller en meget væsentlig rolle som formidlere af EU-instrumenter og -programmer. EØSU går ind for, at det skal gøres nemmere for mindre andelskreditinstitutter at spille rollen som formidler af Den Europæiske Investeringsbanks (EIB) og Den Europæiske Investeringsfonds (EIF) finansielle instrumenter ved hjælp af en forenkling af de administrative krav — et nøgleelement i opfyldelsen af Juncker-planen. Det er også helt nødvendigt, at de kan spille en større rolle i gennemførelsen af initiativet for socialt iværksættereri.

5. Omstruktureringens følger for de sociale banker

5.1. I Europa har sparekasserne gennem de seneste år gennemgået en omfattende omstrukturering, hvilket i nogle lande har transformeret deres oprindelige grundlag.

5.2. Efterfølgende er der på grund af den globale finansielle krise blevet gennemført redninger og saneringer, fusioner og overtagelser, nationaliseringer og endog omdannelse af de spanske sparekasser til banker.

5.3. Problemer med virksomhedsledelsen, de højere krav i de nye finansielle bestemmelser og behovet for at tilpasse sektorens størrelse til et vigende marked har udløst en række bankfusioner. I betragtning af disse enheders vanskeligheder med internationalisering for at vokse sig større peger EØSU på, at risikotagningen normalt er større i multinationale koncerner.

5.4. I den modsatte ende af spektret har Kommissionen — på grundlag af rapporten fra Liikanengruppen fra 2012 og for at imødegå de problemer, som banker, der er »for store til at krakke«, påfører skatteyderne — lanceret en forordning om strukturforanstaltninger for at øge kreditinstitutternes modstandsdygtighed i EU. Herom har EØSU afgivet en udtalelse ⁽⁶⁾, som blev vedtaget med stort flertal.

5.5. Bestemte artikler i dette forslag til forordning indeholder fritagelser fra kapitalkrav og stemmeretsregler for kreditinstitutter og sparekasser, fordi disse institutter har en meget specifik ejerstruktur og økonomisk struktur.

5.6. EØSU mener, at visse bestemmelser vedrørende adskillelse mellem forretningsbank- og investeringsbankvirksomhed vil kunne forringe de mindre lokale bankers funktion og tilstedeværelse i det daglige til støtte for realøkonomien, og at disse bestemmelser derfor kan vise sig at være ude af proportioner.

5.7. Konsekvenserne af disse ændringer er ikke uden betydning for de europæiske borgere: de giver sig udslag i en reduktion af den installerede kapacitet (afdelinger og personale), med hvad deraf følger for beskæftigelsen og finansieringen af private og SMV'er.

5.8. Alt i alt mener EØSU, at man uden en vis fleksibilitet i opfyldelsen af de reguleringsmæssige krav risikerer, at andelskreditinstitutter og sparekasser kommer til at »ligne enhver anden bank« og dermed mister deres egenart, så samfundet går glip af et stort socialt aktiv, som det har taget århundreder at opbygge.

6. Strategiske reaktioner på de fremtidige udfordringer

6.1. Andelskreditinstitutter og sparekasser har medvirket til at tilføre det europæiske banksystem stabilitet, soliditet og konkurrence. Imidlertid gør de nye krav på markedet det nødvendigt at håndtere følgende udfordringer:

- konsolidering af modellen for detailbankvirksomhed i nærområdet
- udbygning af virksomhedssamarbejdet
- forbedring af deres interne risikostyringssystemer
- tilpasning til de nye tiltag på områderne regulering, tilsyn og modstandsdygtighed
- højnelse af ledelsens professionalisme

⁽⁶⁾ EUT C 451 af 16.12.2014, s. 45.

- effektivisering af driften
- beskyttelse af deres kapitalniveau for at undgå insolvens og
- fremme af gennemsigtighed og god virksomhedsledelse.

6.2. Den kapital, som relationerne udgør, er et immaterielt aktiv af vital betydning for bankvirksomhed, og derfor bør finansieringsinstitutterne i den sociale økonomi udnytte deres net af kontakter og intern støtte. De finansielle myndigheder bør på deres side ved anvendelsen af tilsynsreglerne anerkende værdien af disse solidaritetsfonde mellem andelskreditinstitutter.

6.3. Ligeledes bør de overvåge omfanget af betalingsrestancer, usikkerhedsmomenterne som følge af geopolitiske risici og de teknologiske innovationer (den digitale dagsorden), som vil følge med et nyt økosystem for det finansielle system, hvor man bør holde øje med det fremtidige samspil mellem fire aktører: de traditionelle banker, de nye digitale aktører, lovgiveren og forbrugerne.

6.4. De er nødt til at kombinere deres styrke som model for nærhed (lige fra personlige kontakter og deres forpligtelse over for EU-projekterne) med brugen af IKT for at støtte nye initiativer til gavn for genopretningen af realøkonomien.

6.5. De bør forbedre deres virksomhedsledelse ved at indbygge passende strukturer for uddannelse, management og kontrol med aktiviteterne. Nærmere bestemt må der indføres strenge adfærdskodekser for at sikre professionalisme og etik i repræsentationen af de forskellige interesser i ledelsesorganerne.

6.6. EØSU foreslår at skabe en ny model for internt tilsyn med sparekasser og andelskreditselskaber, som omfatter de ansatte, repræsentanter for SMV'er og andre interessegrupper.

6.7. Som en ny udfordring er de for at opfylde borgernes nye krav nødt til at imødegå konkurrencen fra ikke-banksektoren for at kunne trives side om side med og indgå i alliancer med platformene for crowdfunding og modellerne for fælles forbrug.

7. En europæisk banksektor med bedre modstandsdygtighed og tilsyn

7.1. EØSU går ind for at færdiggøre systemerne for finanstillsyn og -regulering og sikre, at de finansielle institutioner har tilstrækkelig kapacitet til at modstå fremtidige kriser.

7.2. I denne forbindelse har Kommissionen udstedt en delegeret forordning⁽⁷⁾, som på grundlag af udkast til tekniske standarder fra Den Europæiske Banktilsynsmyndighed regulerer aspekter vedrørende kapitalgrundlagskravene ud fra den betragtning, at andelskreditinstitutters og sparekassers kapitalinstrumenter er forskellige. Af særlig stor betydning er spørgsmålene om begrænsning af indfrielsen af kernekapitalinstrumenter for andelskreditinstitutters vedkommende.

7.3. En anden hovedhjørnesten i fuldendelsen af bankunionen er den »fælles tilsynsmekanisme« og forvaltningen af bankredningsfonden. Efter EØSU's mening vil dette instrument sætte banksektoren i stand til at reagere bedre på fremtidige kriser⁽⁸⁾.

7.4. I lyset af den nødvendige risikodeling bakker EØSU op om, at der ved fastlæggelsen af den enkelte enheds bidrag til den fremtidige fælles bankafviklingsfond tages hensyn til den pågældende enheds risikoprofil, og EØSU opfordrer Kommissionen til en passende anvendelse af de indikatorer, der er fastlagt i direktivet om genopretning og afvikling af kreditinstitutter⁽⁹⁾. EØSU konstaterer med tilfredshed, at der er taget hensyn til medlemskab af en institutsikringsordning⁽¹⁰⁾.

⁽⁷⁾ Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 241/2014 af 7. januar 2014.

⁽⁸⁾ EUT C 67 af 6.3.2014, s. 58.

⁽⁹⁾ Jf. direktiv 2014/59/EU.

⁽¹⁰⁾ Se Kommissionens delegerede forordning (EU) 2015/63.

7.5. I denne nye finansielle situation opfordrer EØSU til, at der virkelig pustes liv i virksomhedernes sociale ansvar, etisk adfærd og gennemsigtighed i finansverdenen og til at der gøres en oplysningsindsats fra tilsynsorganernes side for at forbedre den finansielle kultur ⁽¹⁾, især for så vidt angår de forskellige former for social økonomi, som stadig er meget lidt kendte. Det er i denne forbindelse nødvendigt at lade den sociale økonomis netværk spille en større og mere synlig rolle. Det gælder organisationer såsom European Association of Co operative Banks (EACB), European Federation of Ethical and Alternative Banks and Financiers (FEBEA) og European Savings Banks Group (ESBG).

7.6. Efter EØSU's mening er det meget positivt, at der udvikles nye finansielle instrumenter, som kan forbedre den nuværende styring, men i reguleringen heraf bør der gives plads til diversiteten af finansielle aktører, og de bør sikres stabilitet, samtidig med at man begrænser byrderne for de finansielle institutioner, som har færre ressourcer. Det drejer sig kort sagt om at lovgive bedre.

8. Styrkelse af den socialt ansvarlige bankmodel

8.1. At genoprette produktionsstrukturen, styrke de lokale økonomier og tage fat på de sociale problemer bør stå øverst på EU's dagsorden. Derfor opfordrer EØSU institutionerne til ved hjælp af permanente dialogfora at styrke de bankmodeller, som baserer det finansielle system på realøkonomien og således tilfører stabilitet og velstand til lokalområdet.

8.2. Tendensen i retning af stadig større banker som følge af omstruktureringerne er bekymrende på grund af de systemiske risici, det medfører. Derfor opfordres der til at vende tilbage til den traditionelle forretningsmodel (*back to basics*) i forbindelse med en skarpere skelnen mellem de enheder, der har specialiseret sig i forretningsbankvirksomhed, og dem, som ved siden heraf driver investeringsbankvirksomhed. Erfaringerne har vist, at diversitet, spredning og risikodeling er godt for det europæiske finansielle system.

8.3. Andelskreditselskabernes og sparekassernes vitalitet og udvikling hviler på den demokratiske styring og friheden til ansvarligt at vælge, hvad deres overskud skal bruges til. Styrkelsen af finansieringsformidlingen til gavn for realøkonomien er det, som sikrer deres fremtid i samklang med FN's mål for bæredygtig udvikling for perioden efter 2015 og FN's egen erklæring af 2012 om kooperativer.

8.4. Derfor fortjener andelskreditinstitutter og sparekasser en specifik behandling i anvendelsen af tilsynsreglerne, eftersom disse enheder repræsenterer den bankmodel, som de europæiske borgere efterspørger, idet den er baseret på ansvarlig og solidarisk ⁽²⁾ drift efter den sociale økonomis principper og værdier.

Bruxelles, den 18. februar 2015.

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁾ EUT C 318 af 29.10.2011, s. 24.

⁽²⁾ EUT C 100 af 30.4.2009, s. 84.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om et EU uden asbest

(2015/C 251/03)

Ordfører: Aurel Laurențiu PLOSCEANU**Medordfører: Enrico GIBELLIERI**

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 8. juli 2014 under henvisning til forretningsordenens artikel 29, stk. 2, på eget initiativ at udarbejde en udtalelse om:

»Et EU uden asbest«.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Rådgivende Kommission for Industrielle Ændringer (CCMI), som vedtog sin udtalelse den 28. januar 2015.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 505. plenarforsamling den 18.—19. februar 2015, mødet den 18. februar, følgende udtalelse med 162 stemmer for, 5 imod og 10 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Fuldstændig fjernelse af al anvendt asbest og alle asbestholdige produkter må være en prioriteret målsætning for Den Europæiske Union. Handlingsplaner hører under medlemsstaternes kompetence, men bør koordineres af EU. I den forbindelse opfordrer EØSU EU til at samarbejde med arbejdsmarkedets parter og andre interessenter på europæisk, nationalt og regionalt plan for at udvikle og udveksle handlingsplaner for fjernelse og håndtering af asbest. Planerne bør omfatte: uddannelse og oplysning; kurser for offentlig ansatte; national og international efteruddannelse; finansieringsprogrammer for fjernelse af asbest; oplysningsaktiviteter om fjernelse af asbest og asbestholdige produkter (herunder i forbindelse med fjernelse fra bygninger) fra offentlige infrastrukturer og grunde, hvor der tidligere har ligget asbestfabrikker; rengøring af lokaler og installationer i bygninger til destruktion af asbest og asbestholdigt affald; overvågning af effektiviteten af gældende lovkraft; eksponeringsvurderinger af udsat personale og sundhedsbeskyttelse.

1.2. Flere af EU's medlemsstater har etableret registre over bygninger indeholdende asbest. De øvrige medlemsstater bør tilskyndes til at etablere denne type registre, som giver arbejdstagere og arbejdsgivere relevante oplysninger om asbestrisici, inden der iværksættes renoveringsarbejde, og supplerer den sundheds- og sikkerhedsbeskyttelse, der allerede er påkrævet i henhold til EU-lovgivningen. Registeringen kunne starte på lokalt plan af offentlige bygninger og offentlig infrastruktur.

I dag er det kun Polen, der har udformet en handlingsplan for fjernelse af alle eksisterende asbestkilder og øremærket midler dertil ⁽¹⁾.

1.3. Målet er, at al asbest skal være fjernet ved udgangen af 2032. Med udgangspunkt heri bør EU opfordre medlemsstaterne til at iværksætte specifikke handlingsplaner og køreplaner på forskellige niveauer: lokalt, regionalt og nationalt. I den forbindelse er fuldstændig håndhævelse af EU- og national asbestregulering ligeledes af stor betydning. Udvalget af Arbejdstilsynschefer (SLIC) og arbejdstilsynene kan henholdsvis på EU-niveau og i medlemsstaterne spille en vigtig rolle i at sikre, at dette sker.

1.4. Læren af eksemplet fra Polen er, at det er altafgørende med tilstrækkelige offentlige midler til fjernelse af asbest. Udvalget opfatter desuden organiseret og struktureret fjernelse af asbest som en højnelse af den regionale udvikling og en forbedring af infrastrukturen i de pågældende regioner. Kommissionen bør overveje at stille midler fra strukturfondene specifikt til rådighed for planer for fjernelse af asbest.

1.5. Kommissionen opfordres til at iværksætte en undersøgelse af de nuværende nationale tilgange til og systemer for registrering af asbest, og hvordan de finansieres.

⁽¹⁾ Det polske økonomiministeriums program for fjernelse af asbest i Polen 2009-2032 — Bilag til ministerrådsbeslutning nr. 39/2010 af 15. marts 2010.

1.6. Deponeringsanlæg til asbestaffald udgør kun en midlertidig løsning på problemet, som på denne måde overlades til fremtidige generationer, da asbestfibre stort set ikke nedbrydes over tid. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at udbrede kendskabet til metoder til destruktion af asbestholdige produkter (plasmabrændere, pyrolyseforgasning osv.) ved at henvise til bedst tilgængelige praksis. Forskning og innovation bør fremmes med henblik på ibrugtagning af bæredygtige teknologier til behandling og inert destruktion af affald indeholdende asbest med henblik på sikker genanvendelse og genbrug og reduktion af mængden, der deponeres. Kommissionen bør træffe effektive foranstaltninger, der hindrer den farlige praksis med at deponere asbestaffald i anlæg, der er beregnet til almindeligt byggeaffald.

1.7. EU's finansiering af og medlemsstaternes initiativer til energieffektiviseringer i bygninger bør sættes i sammenhæng med sikker fjernelse af asbest fra disse bygninger. Selv om EU har udarbejdet en ambitiøs politik for energieffektivitet, og det reviderede direktiv om energieffektivitet forventes at fastlægge en langsigtet strategi i de enkelte medlemsstater for renovering af bygninger, er politikken ikke kædet sammen med strategier for asbestfjernelse. Det anbefales kraftigt at foretage en sådan sammenkædning inden for rammerne af en sammenhængende EU-politik, hvori de relevante politikområder integreres.

Enhver handlingsplan for fjernelse af asbest må tage højde for kvalifikationerne hos alle de aktører, der deltager i arbejdet/indsatsen. Det gælder arbejdstagere, virksomheder, arbejdsmiljøkoordinatorer, arbejdstilsynsinspektører, rådgivere, undervisere, arbejdsgivere m.fl. Attestering af kompetencerne hos de virksomheder, der er omfattet af handlingsplanerne, er i høj grad påkrævet og anbefales kraftigt.

1.8. Sikker fjernelse beror i høj grad på, at der er faguddannede arbejdstagere inden for to kategorier: Dem, der arbejder i specialiserede virksomheder, og dem, der er beskæftiget inden for fag og erhverv, hvor de utilsigtet kommer i kontakt med asbest.

EØSU opfordrer Kommissionen til i samarbejde med de nationale myndigheder at yde den nødvendige støtte til aktioner og initiativer rettet mod at garantere beskyttelse af den samlede arbejdsstyrke i EU, i betragtning af at små og mellemstore virksomheder, som beskæftiger størstedelen af den europæiske arbejdsstyrke, er særligt sårbare, når det gælder håndhævelsen af arbejdsmiljølovgivningen. Ordentlig uddannelse er af afgørende betydning i denne sammenhæng.

1.9. EØSU opfordrer Kommissionen til sammen med arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter at udarbejde programmer og oplysningsaktiviteter om asbestrelaterede risici og behovet for den rigtige uddannelse af alle ansatte, som kan komme i berøring med asbestholdige materialer, i overensstemmelse med artikel 14, stk. 1, i direktiv 2009/148/EF, og til at forbedre informationen, herunder af EU-borgerne, om den allerede eksisterende asbestlovgivning og give praktiske retningslinjer om, hvordan den kan overholdes.

1.10. EU-lovgivningen bør endvidere afspejle og lægge sig op ad de seneste videnskabelige og medicinske forskningsresultater. Nyere forskning viser, at selv meget lav eksponering og en meget lang latenstid kan medføre mesoteliom (lungehindekræft) og lungekræft. EØSU opfordrer derfor kraftigt Kommissionen til at ændre henstilling 2003/670/EF, så den kommer til at afspejle udviklingen i den medicinske forskning og medregner kræft i strubehovedet og æggestokkene som asbestrelateret.

1.11. Det bør sikres, at medlemsstaterne registrerer alle tilfælde af asbestose, mesoteliom og andre asbestrelaterede sygdomme ved hjælp af systematisk indsamling af data om arbejdsbetingede og ikkearbejdsbetingede asbestsygdomme, at lungehindepletter kategoriseres og officielt registreres som en asbestrelateret sygdom, og at der med bistand fra særlige observatorier udarbejdes en troværdig kortlægning af forekomsten af asbest. Lægepersonalet må uddannes, så de er i stand til at opfylde deres forpligtelse til at stille den rigtige diagnose.

1.12. Derudover bør EU-institutionerne formidle eller støtte formidlingen af bedste praksis vedrørende nationale retningslinjer og praksisser for nationale procedurer for anerkendelse af asbestrelaterede sygdomme.

1.12.1. Især er der behov for at forbedre de sygdomsramtes aktive inddragelse i anerkendelsesproceduren. For at give dem adgang til de nødvendige oplysninger, og for at de kan komme til orde, må der stilles juridisk, økonomisk og personlig støtte til rådighed. Der må oprettes foreninger for asbestofre. Dette kan lette den personlige belastning, de udsættes for i forbindelse med disse anerkendelsesprocedurer, som i hvert eneste tilfælde forværrer den personlige lidelse som følge af sygdommen.

EØSU

- opfordrer forsikrings- og erstatningsorganer til at vedtage en fælles holdning til anerkendelse af og erstatning for asbestrelaterede arbejdsbetingede sygdomme
- opfordrer til, at anerkendelsesprocedurerne forenkles og lettes
- erkender, at asbestofre på grund af den meget lange latenstid ofte ikke er i stand til at dokumentere årsagssammenhængen med deres eksponering for asbest på arbejdspladsen
- opfordrer Kommissionen til at støtte konferencer, som giver grupper af asbestofre professionel rådgivning og sørger for støtte til deres medlemmer.

1.12.2. Endelig opfordrer EØSU Kommissionen til i samarbejde med Verdenssundhedsorganisationen (WHO), Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO), tredjelande og andre internationale organisationer at fremme høje standarder for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen på verdensplan ved bl.a. at pege på de problemer, som asbest forårsager, og fremme sundhedsvenlige løsninger, og efterlyser bedre orientering af og støtte til asbestofre.

1.12.3. I lyset af spørgsmålets store betydning agter EØSU/CCMI at fremlægge denne udtalelse på en konference, der arrangeres i fællesskab med Europa-Parlamentet, Regionsudvalget og Kommissionen.

2. Indledning

2.1. Trods forbuddet mod asbest i hele EU ⁽²⁾ (fra 1999 og gennemført i 2005) dræber asbest stadig mennesker i Europa. Selv om alle typer asbest er farlige, og dets skadelige virkninger er blevet dokumenteret og underlagt regulering og trods forbuddet mod brugen af asbest, findes det stadig i mange skibe, tog, maskiner, bunkere, tunneller, vandledninger i offentlige og private forsyningsnet og især i bygninger, herunder mange offentlige og private bygninger.

2.2. Ifølge WHO registreres der alene i EU hvert år mellem 20 000 og 30 000 tilfælde af asbestrelaterede sygdomme, og flere end 300 000 EU-borgere forventes at dø af mesoteliom inden 2030 ⁽³⁾. Det anslås endvidere, at der på verdensplan hvert år dør 112 000 personer af asbestrelaterede sygdomme ⁽⁴⁾.

2.3. Forbuddet mod asbest i hele Europa ⁽⁵⁾ (fra 1999 og gennemført i 2005) og den eksisterende markedsovervågning garanterer ikke mod import af asbestholdige produkter til det europæiske marked. Det gælder en lang række produkter såsom byggematerialer, husholdningsapparater, belægninger på bilbremser og termoflasker. På grundlag af den nye tilgang til EU-markedsovervågning ⁽⁶⁾ kan EU træffe foranstaltninger mod asbestholdige produkter.

2.4. På EU-niveau er der omfattende lovgivning om asbest, som omhandler forbud, grænseværdier og arbejdstagerbeskyttelse. Ud over forbuddet mod brug og markedsføring af asbest er der fastlagt grænseværdier, og et særligt EU-direktiv regulerer arbejdsvilkårene ⁽⁷⁾, hvortil kommer, at certificering af virksomheder og information og uddannelse af arbejdstagerne er obligatorisk. EU-bestemmelserne er imidlertid ofte meget generelle og fører til forskelle i gennemførelsen. Endvidere mangler der stadig specifikke bestemmelser om uddannelsesniveauer for de forskellige funktioner og bestemmelser om registrering af asbestkilder.

2.5. Det skal her nævnes, at en initiativbetænkning fra Europa-Parlamentet vedtaget i marts 2013 ⁽⁸⁾ indeholder en udførlig beskrivelse af de forskellige problemer og politikområder, der knytter sig til asbest, og 62 specifikke opfordringer til de europæiske og nationale politikere.

⁽²⁾ Direktiv 1999/77/EF.

⁽³⁾ <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs343/en/>

⁽⁴⁾ <http://www.efbww.org/pdfs/Presentation%20Mr%20Takala.pdf>

⁽⁵⁾ Direktiv 1999/77/EF.

⁽⁶⁾ [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0075:FIN:DA:PDF, COM\(2013\)75 final](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0075:FIN:DA:PDF, COM(2013)75 final), se især artikel 12.

⁽⁷⁾ Direktiv 83/477/EØF af 19.9.1983 som ændret ved direktiv 91/382/EØF af 25.6.1991 som ændret ved direktiv 98/24/EF af 7.4.1998.

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets beslutning af 14. marts 2013 om sundhedsrisici på arbejdspladsen som følge af asbest og udsigterne til fjernelse af al asbest (2012/2065(INI)).

2.6. I dag er vi nødt til at se i øjnene, at den årlige produktion af asbest i verden ligger på samme høje niveau som tidligere, trods mange landes forbud mod brugen af asbest. Handelen med og brugen af asbest er blot flyttet fra de industrialiserede lande til vækstlandene. Verdenshandelen med asbest går strygende og understøttes af en yderst effektiv international asbestlobby, som bl.a. anvender visse forskeres ukritiske forskning i sin propaganda. Det skal i den forbindelse også bemærkes, at der fra Europa stadig foretages finansielle investeringer i den globale asbestindustri. Desuden fortsætter Europa sin eksport af asbest ved at sende skibe til ophugning i andre dele af verden. Vi er også nødt til at være opmærksomme på, at skibe, der transporterer asbest i transit, stadig lægger til kaj og benytter sig af havnefaciliteter eller midlertidig lagring inden for EU.

2.7. Lige vilkår på verdensplan for så vidt angår asbest er altafgørende, og i den henseende bør EU spille en udslagsgivende rolle i at få indført et forbud mod brug af enhver form for asbest i hele verden. Med henblik derpå kan Europa stille sin viden om de sundhedsmæssige virkninger af asbest, om hvordan det kan erstattes af andre materialer, og om hvordan det fjernes forsvarligt, til rådighed for andre regioner rundt om i verden. Det, der kræves, er, at EU i internationale institutioner gør en langt større indsats for at sætte gang i udviklingen af instrumenter, der stempler asbestmarkedet som handel med gift, og giver højeste prioritet til at få chrysotilasbest opført på listen i bilag III til Rotterdamkonventionen⁽⁹⁾.

3. Den konkrete udvikling

3.1. Ifølge en undersøgelse offentliggjort i 2011⁽¹⁰⁾ er en betragtelig andel af de eksisterende bygninger i EU mere end 50 år gamle. Mere end 40 % af beboelsesejendommene er fra før 1960. Der var et stort byggeboom i perioden fra 1961 til 1990, hvor boligmassen fordobledes i næsten alle medlemsstater, og brugen af asbest var helt almindelig.

3.2. Ifølge ovennævnte undersøgelse stammer ca. 40 % af det samlede endelige energibehov i Europa fra bygninger. De udgør sektoren med det største forbrug, efterfulgt af transport med 33 %. Samtidig har EU bundet sig til en mindskelse af drivhusgasudledningen på 80-95 % inden 2050 som led i køreplanen for omstilling til en konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi i 2050⁽¹¹⁾.

3.3. Renoveringen af bygningsmassen rummer således et betydeligt potentiale for at forbedre bygningernes energieffektivitet og dermed opnå målene i EU's køreplan for 2050 og er samtidig en unik lejlighed til at få fjernet asbest.

3.4. Det forudsætter dog en koordineret tilgang og tæt samarbejde på såvel EU-niveau som i medlemsstaterne med hensyn til politikker og finansieringsordninger. Der er også behov for innovative finansieringsinstrumenter for at tiltrække private investeringer.

3.5. EU-niveauet forventes i den sammenhæng at have en støttende og koordinerende funktion. Derudover skal politikområder som uddannelse af arbejdsstyrken samt registrering og anerkendelse af asbestrelaterede sygdomme koordineres bedre.

4. Udviklingen på nationalt plan

4.1. Der findes trods forbuddet stadig flere millioner ton asbest i bygninger, og det er endnu ikke alle medlemsstater, som har indført registre over, hvor asbesten er placeret, og hvor meget der skal fjernes. Vi har derfor ikke et egnet udgangspunkt for den korrekte behandling af alle de tilbageværende asbestkilder i Europa.

⁽⁹⁾ Konventionen trådte i kraft den 24. februar 2004 med de mål at fremme ansvarsdeling og samarbejde mellem parterne i den internationale handel med visse farlige stoffer for at beskytte menneskers sundhed og miljøet mod mulig skade og bidrage til miljøforsvarlig anvendelse af disse stoffer ved at fremme udveksling af oplysninger om deres egenskaber, ved at indføre en national beslutningsproces for import og eksport af sådanne stoffer og ved at videreformidle de trufne beslutninger til parterne.
<http://www.pic.int/TheConvention/Overview/TextoftheConvention/tabid/1048/language/en-US/Default.aspx>

⁽¹⁰⁾ BPIE (Buildings Performance Institute Europe), *Europe's buildings under the microscope*, oktober 2011.

⁽¹¹⁾ Direktiv 2010/31/EF af 17.5.2010.

4.2. Polen er i dag det eneste land i EU, som har oprettet et landsdækkende program for fjernelse af al eksisterende asbest, der anslås at ville koste 10 milliarder EUR frem til 2030, med en klar tidsramme og finansieret med en blanding af offentlige (stat, EU-programmer) og private (ejere, lokale/regionale sammenslutninger osv.) midler. Der er behov for denne type initiativer i alle EU-lande ⁽¹²⁾.

4.3. I Frankrig har man kortlagt, at der i en social boligmasse på 15 millioner er problemer som følge af asbest i 3 millioner boligenheder, og udgifterne til den nødvendige sanering anslås at beløbe sig til 15 milliarder EUR. Den anslåede udgift pr. enhed er på mellem 15 000 og 20 000 EUR. Udviklingsarbejdet som følge af asbest i Paris' ikoniske Montparnasse tårn bør følges nøje.

4.4. I Storbritannien er der lanceret en kampagne for at få fjernet asbest i alle skoler. En af årsagerne til kampagnen er en øget forekomst af mesoteliom blandt lærere i Storbritannien ⁽¹³⁾.

4.5. I Litauen påbegyndtes et program for udskiftning af asbesttag i 2012, som forestås af landbrugsministeriet. Ansøgerne er landsbyboere, som kan modtage økonomisk støtte til et projekt på op til 6 000 LTL (1 740 EUR). Indtil 50 % af de samlede udgifter til støtteberettigede projekter dækkes af EU og det nationale budget.

5. Uddannelsestiltag

5.1. Et meget stort problem er viden — og mangel på viden — om asbest. Mange arbejdstagere udsættes for asbest på deres arbejde. Dette er især et problem i sektorerne for vedligeholdelse og dekontaminering, men mange andre er potentielt udsatte (tagdækkere, elektrikere, varmeinstallatører, arbejdstagere inden for genanvendelse, arbejdsmiljøkoordinatorer, arbejdstilsynsinspektører og mange andre). I henhold til den gældende lovgivning er arbejdsgivere allerede nu forpligtet til at sørge for den rette uddannelse af alle arbejdstagere, som udsættes for eller kan forventes at blive udsat for støv fra asbest eller materialer indeholdende asbest. Men med forbuddet mod brugen af forskellige typer materiale går viden om farerne, karakteristika og udseende gradvist tabt. Mange medlemsstater har udformet kurser for nedrivnings-, bygnings- og vedligeholdelsesarbejdere og andre, som arbejder med fjernelse af asbestholdige materialer, men der mangler stadig fyldestgørende standarder, der er gældende i hele EU.

5.2. Fysisk integritet er en grundlæggende menneskerettighed, der er fastlagt i bl.a. EU's Charter om grundlæggende rettigheder. EU-politikker skal udformes, så de værner om denne rettighed. Her er der i første række tale om politikker vedrørende folkesundheden og sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, men også andre politikker, der regulerer potentiel eksponering for asbest, og hvordan asbest skal behandles.

5.3. Et andet kritisk område er tilstrækkelig viden hos civilingeniører, arkitekter og ansatte i virksomheder, der ikke er specialiseret i asbestfjernelse. EØSU opfordrer Kommissionen til at nedsætte en arbejdsgruppe, der sammen med medlemsstaterne skal udarbejde minimumskrav til asbestspecifikke kvalifikationer og opstille asbestspecifikke kvalifikationer med henblik på efteruddannelse af disse faggrupper/arbejdstagere.

5.4. De europæiske arbejdsmarkedsparter inden for byggeriet (FIEC og EFBT) har løst dette problem ved at udvikle asbestinformationsmoduler ⁽¹⁴⁾ for den sidstnævnte kategori af arbejdstagere. Uden for arbejdsmarkedssdialogens rammer er der under et andet EU-finansieret projekt (ABClean — Leonardo Da Vinci-projekt) ved at blive udformet materiale til kurser for uddannelse af undervisere ⁽¹⁵⁾.

⁽¹²⁾ Bilag til ministerrådsbeslutning nr. 39/2010 af 15. marts 2010.

⁽¹³⁾ <http://www.asbestosexposureschools.co.uk/pdfnewlinks/INCREASING%20MESOTHELIOMA%20DEATHS%20AMONGST%20SCHOOL%20STAFF%20AND%20FORMER%20PUPILS%20%2017%20JAN%2015.pdf>

⁽¹⁴⁾ <http://www.efbww.org/default.asp?Issue=Asbestos&Language=EN> og <http://www.fiec.eu/en/library-619/other-publications.aspx>

⁽¹⁵⁾ <http://www.abcleanonline.eu/Project.aspx>

6. Resultatet af minihøringen

6.1. Alt for mange mennesker i Europa lider af sygdomme forårsaget af asbest. De fleste af disse sygdomme, men langt fra alle, er arbejdsrelaterede. Hjemmegående kvinder, som førhen vaskede deres mænds arbejdstøj, blev også udsat for asbestfibre, og det samme gjorde deres børn. En kampagne i Storbritannien har afdækket, at omkring 80 % af alle skoler stadig er forurenet af asbest. Dette kan nemt blive til endnu en generation af asbestofre, ikke mindst i lyset af den seneste videnskabelige forskning i eksponeringsniveauer/latenstid og sygdommes udvikling. Endvidere kan eksponering for meget lave doser kombineret med en lang latenstid udvikle sig til en række asbestrelaterede sygdomme. Eksponering for asbest er derfor en trussel mod befolkningen generelt i flere medlemsstater.

6.2. Dertil kommer, at de ramte på grund af den meget lange latenstid og lægepersonalets mangelfulde viden mange gange ikke får rettidig og rigtig støtte og information fra sundhedstjenesteyderne.

6.3. Sikker bortskaffelse er et vigtigt aspekt af enhver plan for asbestfjernelse. Tages der ikke højde for dette, vil der forekomme uventet eksponering. I Schweiz er den højeste eksponering for asbest således blevet målt i genanvendelsessektoren.

6.4. Med henblik på at beskytte borgerne og arbejdstagerne er velfungerende markedsovervågning en forudsætning for at hindre, at nyt asbestholdigt materiale finder vej til det europæiske marked.

6.5. Med hensyn til den dødelige karakter af alle former for asbest handler EU på et solidt fælles grundlag. Direktiv 1999/77/EF slår fast: »der er ikke hidtil identificeret nogen tærskelværdier for eksponering, under hvilken chrysotilasbest ikke indebærer nogen fare for kræft«, og »et effektivt middel til at beskytte menneskers sundhed er at forbyde anvendelsen af chrysotilasbest og produkter, der indeholder chrysotil«.

6.6. Asbestrelaterede sygdomme kan være og er ofte ensbetydende med en særlig smertefuld og langtrukket død. En rapport fra Eurogrip⁽¹⁶⁾ og rapporten om et fælles projekt fra EFTB, EFS og IBAS afdækker, hvordan lovgivningen i medlemsstaterne i Central- og Østeuropa er med hensyn til anerkendelse af og erstatning for asbestrelaterede sygdomme⁽¹⁷⁾. Selv om de hyppigst forekommende asbestrelaterede sygdomme i princippet anerkendes i de fleste medlemsstater, sker det alt for ofte, at ofrene kæmper forgæves for at få deres sygdom anerkendt.

Det fremgår endvidere af de ovennævnte rapporter, at de nationale bestemmelser og procedurer vedrørende anerkendelse og erstatning er meget forskellige. Ofte findes der slet ikke den støtte og vejledning, som asbestofrene har behov for.

Bruxelles, den 18. februar 2015.

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁶⁾ <http://www.eurogrip.fr/en/publications-d-eurogrip/130-asbestos-related-occupational-diseases-in-europe-recognition-statistics-specific-systems>

⁽¹⁷⁾ <http://www.efbww.org/default.asp?Issue=Asbestosdiseases=EN>

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om fremskridt i gennemførelsen af Europa 2020-strategien og realiseringen af målsætningerne deri inden 2020

(sonderende udtalelse på anmodning af det lettiske formandskab)

(2015/C 251/04)

Hovedordfører: Etele BARÁTH

I et brev af 25. september 2014 anmodede Letlands indenrigsminister og fungerende udenrigsminister, Rihards Kozlovskis, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om at afgive en sonderende udtalelse om:

»Fremskridt i gennemførelsen af Europa 2020-strategien og vejen til at nå målsætningerne deri inden 2020.«

Den 14. oktober 2014 henviste Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium det forberedende arbejde til Styringsgruppen for Europa 2020.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 505. plenarforsamling den 18.—19. februar 2015, mødet den 19. februar, Etele Baráth til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 184 stemmer for, 5 imod og 6 hverken for eller imod.

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU er enig med det lettiske formandskab og anerkender, at revisionen af Europa 2020-strategien er afgørende for at styrke den europæiske konkurrenceevne. EØSU støtter den direkte sammenkædning af forbedret europæisk konkurrenceevne og flagskabsinitiativet »Den digitale dagsorden for Europa«⁽¹⁾, herunder de enorme konsekvenser for erhvervslivet, arbejdsmarkedet og samfundet generelt, som Kommissionen og Rådet har undervurderet. Situationen kræver en overordnet vision på mellemlangt og langt sigt og en større følelse af medansvar.

1.2. De foranstaltninger, der foreslås i denne udtalelse fra EØSU, skal hjælpe med til at sikre, at Europa 2020-strategien (og derefter Europa 2030-strategien) gradvist, over en periode på flere år, bliver et centralt begreb, der understøtter EU's økonomiske, sociale og territoriale strategier på langt sigt under hensyntagen til medlemsstaternes forskellige forhold.

1.3. Den finansielle krise har haft stor indvirkning på gennemførelsen af målene i Europa 2020-strategien, hvilket skaber begrænsninger og indskrænkninger, hvad angår effektiviteten, hensigtsmæssigheden og legitimiteten af dens mål og forvaltningsmodel. Generelt set er EU nu meget længere væk fra Europa 2020-målene, end det var i 2010. Strategien har lidt skade som følge af krisen.

1.4. Nærmere detaljer vedrørende den nuværende situation kan findes i den undersøgelse, som Kommissionen offentliggjorde om midtvejsevalueringen af Europa 2020-strategien, og i EØSU's udtalelse⁽²⁾. Udtalelsen indeholder en række interessante punkter, der skal tages i betragtning i forbindelse med de fremadrettede ændringer, der skal foreslås for den reviderede strategi. Ved flere lejligheder understreger EØSU, at EU ikke har behov for en helt ny, men blot en langt mere effektiv strategi.

1.5. Den nye Kommission, der tiltrådte i efteråret 2014, har offentliggjort sit arbejdsprogram med titlen »En ny start for Europa«⁽³⁾.

EØSU støtter de tre søjler i arbejdsprogrammet:

- a) at give et yderligere løft til genopretningen af den europæiske økonomi og jobskabelsen
- b) at fremme den langsigtede konkurrenceevne på strategiske områder

⁽¹⁾ Den digitale dagsorden for Europa kan findes på Kommissionens websted: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

⁽²⁾ EØSU's udtalelse om Status over Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst (EUT C 12 af 15.1.2015, s. 105).

⁽³⁾ Arbejdsprogrammet »En ny start for Europa« kan findes på Kommissionens websted: http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_da.pdf

c) at styrke Europas menneskelige kapital og fysiske infrastruktur med fokus på de europæiske sammenkoblinger.

1.6. Det nye arbejdsprogram omhandler gennemførelsen af de ti politiske retningslinjer, der sammen udgør prioriteterne for Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker. Dette er så meget desto vigtigere i betragtning af, at flere af disse direkte støtter gennemførelsen af Europa 2020-strategien:

- a) en investeringsplan for Europa ⁽⁴⁾, etablering af den nye risikobærende Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI)
- b) en ambitiøs pakke for det digitale indre marked
- c) indledende skridt i retning af en energiunion.

1.6.1. Der skal være en global vision og samtidig en strategi for dens gennemførelse samt omfattende oplysninger herom. EØSU mener, at Europa 2020-strategien og investeringsplanen bør være langt tættere forbundet.

1.6.2. EØSU undersøger i øjeblikket i en udtalelse ⁽⁵⁾, i hvor høj grad investeringsplanen afhjælper de vigtigste mangler i Europa 2020-strategien, og de nye finansielle instrumenter øger chancen for at gennemføre målene deri.

1.6.3. EØSU går ind for at forbedre pakken for det digitale indre marked ⁽⁶⁾ og at tage et afgørende skridt hen imod gennemførelsen af det digitale flagskibsinitiativ i Europa 2020-strategien. At sikre EU's digitale fremtid er en af de vigtigste grundpiller, der understøtter den europæiske økonomis konkurrenceevne, og er afgørende for den bæredygtige udvikling af et miljøvenligt europæisk samfund. EØSU efterlyser foranstaltninger, der sikrer, at den kraftige vækst i digitale applikationer, som anvendes af EU-borgerne, også får en positiv indvirkning i arbejdslivet.

EØSU gentager sin støtte til at tildele midler til at dække den utilstrækkelige finansiering, som Det Europæiske Råd besluttede at afsætte til udbredelsen af bredbåndsnet og digitale net under den flerårige finansielle ramme for perioden 2014-2020 ⁽⁷⁾.

1.6.4. EØSU bekræfter sin holdning til at fremme en fælles europæisk energipolitik, fremme principper såsom tilpasning og mindskelse af forskellene i energipriser, forbedre vilkårene for det indre marked for energi, mindske energifafhængigheden af tredjelande og fremme vedvarende energi.

2. Analyse af de vigtigste virkninger på de fremtidige skridt til at forbedre gennemførelsen af Europa 2020-strategien

2.1. Den årlige vækstundersøgelse ⁽⁸⁾, som blev offentliggjort i slutningen af 2014, tager formelt hensyn til den nye udviklingsplan, hvilket er afgørende for Den Europæiske Unions fremtid. De vigtigste mål for det europæiske semester, de nationale reformprogrammer og Europa 2020-strategien bør endelig tilpasses ved hjælp af en langsigtet vision:

2.1.1. Et koordineret løft til investeringerne baseret på investeringsplanen for Europa:

- a) Målet er at mobilisere mindst 315 mia. EUR i yderligere finansiering på EU-niveau til investeringer i infrastruktur, hvor fremskridt forventes at give væsentlige økonomiske og sociale gevinster
- b) at sikre, at finansieringen når ud til realøkonomien

⁽⁴⁾ Investeringsplanen kan findes på Kommissionens websted: http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/index_en.htm

⁽⁵⁾ EØSU's udtalelse om En investeringsplan for Europa, ECO/374 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽⁶⁾ Pakken om det digitale indre marked kan findes på Kommissionens websted: <http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market>

⁽⁷⁾ Under forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme blev bredbåndsdelens af Connecting Europe-faciliteten sat ned med 8,2 mia. EUR til kun lige over 1 mia. EUR.

⁽⁸⁾ Den årlige vækstundersøgelse for 2015 kan findes på Kommissionens websted: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/annual-growth-surveys/index_da.htm

c) at forbedre investeringsklimaet og

d) at styrke et innovativt medfinansieringssystem.

2.1.2. Et fornyet engagement i strukturreformer.

2.1.3. Fortsat øget finanspolitisk ansvarlighed.

2.1.4. Den bedst mulige udnyttelse af fleksibiliteten i de eksisterende regler.

2.1.5. Det er vigtigt at strømline forvaltningssystemet for at gøre det mere effektivt og øge medlemsstaternes og EU's fælles ejerskab.

3. Tilpasningen af de operationelle programmer, som blev udarbejdet på grundlag af partnerskabsaftalerne mellem Kommissionen og medlemsstaterne, er ved at være afsluttet. Eftersom »en ny start-programmet« nødvendigvis vil få indvirkning på de forskellige nationale programmer, med hensyn til både mål og instrumenter, bør den europæiske koordinering, som er blevet udviklet hidtil, styrkes.

3.1. Relevansen, nyttevirkningen og effektiviteten af den måde, hvorpå struktur- og samhørighedsfondene anvendes, har stor indflydelse på rammerne for gennemførelsen af de nye finansielle og retlige instrumenter. EØSU foreslår, at der udarbejdes et overblik over investeringer i infrastruktur og økonomiske udviklingsprogrammer, der støttes af fondene, og at det bringes i overensstemmelse med Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI)⁽⁹⁾.

3.2. Opfyldelse af målene i investeringsplanen og Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer, øgning af løftestangeffekten af EU-fondene for 2014-2020 og fordobling af værdien af innovative finansielle instrumenter er afgørende for at nå målene i Europa 2020-strategien.

3.3. EØSU, Regionsudvalget og medlemmer af Europa-Parlamentet har fremlagt en række forslag, som giver mulighed for at give visse indrømmelser i en overgangsperiode med det sigte at øge ressourcerne og med henblik på at kickstarte EU's investeringer. Det bør overvejes, hvordan det eventuelt ville være muligt at fjerne medlemsstaternes medfinansiering af strukturfondsstøtte, der anvendes til langsigtede sociale investeringer (navnlig i uddannelse), fra underskudberegningerne uden at ændre reglerne, i overensstemmelse med Kommissionens tilgang. EØSU bifalder Kommissionens igangværende debat om anvendelse af den såkaldte gyldne finansieringsregel (»golden rule«), der betyder, at fremtidsorienterede offentlige investeringer ikke medregnes ved beregningen af statslige nettounderskud inden for rammerne af ØMU's finanspolitiske regler⁽¹⁰⁾.

3.4. På den finansielle side er det vigtigt at finde en samlet tilgang til de forskellige udgiftstyper, såsom samfinansieringssystemet for det transeuropæiske net⁽¹¹⁾ og Connecting Europe-faciliteten⁽¹²⁾, og de nationale investeringer, der medfinansieres af EFSI. Dette skal præciseres af Kommissionen.

3.5. Blandt Europa 2020-strategiens mål er det ud over at forbedre den langsigtede konkurrenceevne vigtigt, at strukturfondene fokuserer mere på gennemførelsen af miljøprogrammer eller programmer med et menneskeligt aspekt, hvilket også ville fremme en bæredygtig udvikling af faktorer, der går videre end BNP⁽¹³⁾. Som følge af de supplerende finansieringsmuligheder bør det større fokus på et »produktionsorienteret« udviklingssystem og på områder, der støtter samfunds-, familie- og individuelle værdier såsom uddannelse og sundhedspleje, udvides.

4. EØSU er fast overbevist om, at en revideret og styrket Europa 2020-strategi kan spille en central rolle i gennemførelsen af en ny europæisk økonomisk styring, der er rettet mod øget konkurrenceevne og udvikling.

⁽⁹⁾ Information om Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer kan findes på Kommissionens websted: http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/financing/index_en.htm#efsi

⁽¹⁰⁾ EØSU's udtalelse om Investeringer med social indvirkning (EUT C 226 af 16.7.2014, s. 21).

⁽¹¹⁾ Information om det transeuropæiske net kan findes på Kommissionens websted:

http://ec.europa.eu/transport/infrastructure/tentec/tentec-portal/site/index_en.htm

⁽¹²⁾ Information om Connecting Europe-faciliteten kan findes på Kommissionens websted:

<http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/connecting-europe-facility>

⁽¹³⁾ EØSU's udtalelse om BNP og mere — inddragelse af civilsamfundet i valget af supplerende indikatorer (EUT C 181 af 21.6.2012, s. 14).

4.1. Som følge af skiftende prioriteter og med henblik på at sikre en vellykket gennemførelse af Europa 2020-strategien ville det være nyttigt at have en »kvikskranke«, der kunne sikre en effektiv koordinering og rationalisering af opgaver og procedurer, og dette gælder også EU-agenturer.

4.2. Det er værd at overveje at oprette en kvikskranke til at forvalte og overvåge agenturerens samarbejde og koordineringen mellem realøkonomien og det fælleseuropæiske og nationale/regionale niveau eller at omdanne et eksisterende organ til dette formål. Denne tilgang kunne muligvis undgå overlapninger og skabe bedre synergi.

5. Foranstaltninger til styrkelse af den europæiske økonomiske styring

5.1. Eftersom Europa 2020-strategiens forvaltningsmæssige forbindelser mellem de kort- og langsigtede mål er meget svage, er følgende foranstaltninger nødvendige som et minimum:

5.1.1. Den årlige vækstundersøgelse bør indeholde en henvisning til fremskridt i gennemførelsen af Europa 2020-strategien:

- a) Det europæiske semester bør i langt højere grad fokusere på at forbedre konkurrenceevnen og den offentlige gæld og udlandsgælden samt i særdeleshed gennemførelsen.
- b) Udbetalinger fra Samhørighedsfonden bør være baseret på de nationale reformprogrammer i overensstemmelse med det europæiske semester.
- c) Den finanspolitiske integration bør uddybes, bekæmpelsen af skattesvig bør intensiveres, og
- d) overvågningen bør baseres på klare indikatorer og benchmarks, herunder foranstaltninger, der rækker ud over BNP.

5.1.2. De meget forskellige situationer i medlemsstaterne kræver fleksibilitet i bedømmelsen og klare mål og målrettede værktøjer i de landespecifikke henstillinger, f.eks.:

- a) strukturreformer inden for den offentlige sektor og bevarelse af denne sektor som en af de grundlæggende garantier for livskvaliteten
- b) et bedre erhvervs klima, der kan tiltrække kapital
- c) fremme af investeringer i infrastruktur
- d) forbedret adgang til finansiering for SMV'er
- e) tilvejebringelse af de nødvendige betingelser for en mere gnidningsløs energiovergang
- f) styrkede uddannelsessektorer
- g) en højere erhvervsfrekvens og lavere arbejdsløshed, overvåget på EU-plan ⁽¹⁴⁾
- h) mindskelse af de sociale forskelle mellem og inden for medlemsstaterne med særligt fokus på mindretalenes situation
- i) bekæmpelse af fattigdom og vækst i BNP, og
- j) styrkelse af den sociale samhørighed og mindskelse af uligheder gennem solidaritet, social dialog og overenskomstforhandlinger.

6. Finjustering af begrebet »vækst«:

- a) gennemførelse i kombination med »bæredygtig konkurrenceevne«
- b) vedtagelse af politikker til støtte for nyt velfærd og miljøbeskyttelse ⁽¹⁵⁾
- c) indførelse af en ny fælleseuropæisk indikator for arbejdsmarkedstendenser i skabelsen af ægte nye job på EU-plan.

⁽¹⁴⁾ EØSU's udtalelse om *Et opsving med høj beskæftigelse* (EUT C 11 af 15.1.2013, s. 65).

⁽¹⁵⁾ Jf. Lissabontraktatens artikler 191-192.

7. Den digitale dagsorden for Europa

7.1. EØSU er enig med Kommissionen i, at de digitale teknologier medfører nye måder at fremstille varer og tjenesteydelser på, og de ændrer, hvordan vi lever, arbejder og lærer⁽¹⁶⁾. EØSU's bidrag til gennemførelsen af flagskibsinitiativet »En digital dagsorden for Europa«⁽¹⁷⁾ og de vigtigste fokuspunkter for et ambitiøst digitalt indre marked er forslag til

på det økonomiske område

- a) at aktivt udforme EU's digitale fremtid
- b) at integrere digitalisering over en bred front og reducere digitale fiaskoer på EU- og medlemsstatsniveau
- c) at digitalisere økonomien og udvikle forskning og innovation

på det sociale område

- d) at kraftigt udvide uddannelse på det digitale område med det sigte at gøre europæerne til skabere og producenter af digitalt indhold
- e) at imødekomme behovet for en kvalificeret IKT-arbejdsstyrke
- f) at skabe betingelserne for en dynamisk digital økonomi og samfund ved at styrke de lovgivningsmæssige rammer for telekommunikation
- g) at revidere den generelle regulerings- og lovgivningsramme med henblik på at skabe stabile betingelser for erhvervslivet og nystartede virksomheder
- h) at anerkende den digitale sektor som et område af almen økonomisk interesse

på det digitale område

- i) at fremme e-inddragelse og universel, lige adgang til bredbåndinternet,
- j) at forenkle reglerne for forbrugere, der foretager online og digitale indkøb, ved at styrke deres tillid ved hjælp af større sikkerhed
- k) at forbedre den grænseoverskridende e-handel

på sikkerhedsområdet

- l) at anvende de digitale teknologier til at beskytte mennesker og miljøet
- m) at fremskynde lovgivningsprocessen baseret på en etisk tilgang og forbedring af forbrugerbeskyttelsen
- n) at ajourføre reglerne om ophavsret
- o) at styrke internetsikkerheden for at sikre borgernes rettigheder og frihedsrettigheder (EU's charter om grundlæggende rettigheder⁽¹⁸⁾) og
- p) at beskytte børn og sårbare brugere mod internetkriminalitet.

7.2. Udviklingen af digitale teknologier og den kraftige vækst i antallet af applikationer kommer i næsten alle erhvervssektorer til udtryk i form af betydelige strukturændringer. Almindelige borgere berøres heraf, ikke bare som forbrugere, men også og især på deres arbejdspladser. Ud over øget autonomi og større fleksibilitet fører digitale teknologier også til et rationaliseringspres på arbejdspladsen, som er forbundet med betydelige omkostninger for de berørte, og i nogle tilfælde endog kan føre til jobtab. I lyset heraf anser EØSU det for en alvorlig fejl at udelukke disse spørgsmål i næsten alle initiativer under den digitale dagsorden for Europa. Udvalget efterlyser en holdningsændring og vil selv tage stilling til spørgsmålet i en initiativudtalelse⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁶⁾ EØSU's udtalelse om Betydningen af erhvervs tjenester i industrien (EUT C 12 af 15.1.2013, s. 23).

⁽¹⁷⁾ EØSU's udtalelse om Det digitale marked som drivkraft for vækst (EUT C 229 af 31.7.2012, s. 1).

⁽¹⁸⁾ http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_da.pdf

⁽¹⁹⁾ EØSU's udtalelse om *Digitaliseringens indvirkning på servicesektorerne og beskæftigelsen*, CCMI/136 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

8. På vej mod en ny udviklingsorienteret økonomisk styring

8.1. Skridt hen imod en udviklingsorienteret styring:

- a) styrkelse af styringen på EU- og medlemsstatsplan
- b) bekræftelse af behovet for Europa 2020-strategien, som skal gøres mere kompatibel med EU's politikker inden for de europæiske strategier
- c) supplering af den europæiske styrings økonomisk koordinationsdel ved at styrke dens udviklingsorienterede institutionelle og finansielle rammer
- d) styrkelse af den langsigtede strategiske koordinering under Europa 2020-strategien, inklusive i målopstillings- og gennemførelsesfaserne
- e) gennemførelse af en vidtrækkende territorial vurdering af den fornyede Europa 2020-strategi.

Grafik *Udviklingsorienteret styring* — følg følgende link for at se grafikken:

<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.europe-2020-opinions.34752>

- f) styrkelse af værdikæden ved hjælp af tværgående og sektorpolitikker
- g) styrkelse af det europæiske territoriale samarbejde
- h) styrkelse af styringen gennem det organiserede civilsamfunds deltagelse
- i) anerkendelse af EØSU's potentiale i koordineringen af samarbejdet på flere niveauer mellem realøkonomien og de organiserede sociale og institutionelle partnere.

9. Forudsætningerne for »god« udviklingsorienteret styring er følgende:

- a) en fast strategisk planlægningskapacitet
- b) gennemførelseskapacitet med henblik på bedre koordinering og samarbejde
- c) et omfattende system til overvågning af både planlægning og gennemførelse
- d) en pålidelig database, som er specifik for de pågældende målsætninger og har den nødvendige analytiske kapacitet
- e) passende kommunikationsressourcer
- f) den fornødne tilpasningsevne
- g) gennemsigtighed i aktiviteterne for at sikre ansvarlighed.

Bruxelles, den 19. februar 2015.

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

III

(Forberedende retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

EØSU'S 505. PLENARFORSAMLING DEN 18. OG 19. FEBRUAR 2015

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — EU's strategi og handlingsplan for toldrisikostyring: Håndtering af risici, styrkelse af sikkerhed i forsyningskæden og lettelse af handel

(COM(2014) 527 final)

(2015/C 251/05)

Ordfører: Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER

Medordfører: Jan SIMONS

Kommissionen besluttede den 1. oktober 2014 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — EU's strategi og handlingsplan for toldrisikostyring: Håndtering af risici, styrkelse af sikkerhed i forsyningskæden og lettelse af handel«

COM(2014) 527 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 2. februar 2015.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 505. plenarforsamling den 18.—19. februar 2015, mødet den 18. februar, følgende udtalelse med 141 stemmer for, 1 imod og 4 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU bifalder Kommissionens meddelelse om strategien og handlingsplanen for toldrisikostyring. For at sikre en korrekt gennemførelse af strategien bør toldmyndighederne samarbejde med hinanden, men også med andre nationale myndigheder bl.a. på områder såsom sundhed, forbrug og retligt samarbejde vedrørende tjenesteydelsessikkerhed.

For EØSU gælder det om at sikre, at EU's toldbestemmelser bliver håndhævet, og at de samarbejdsmekanismer, der er fastlagt i EU-retten, fungerer ordentligt.

1.2. Med henblik på en integreret toldrisikostyring er det også nødvendigt at harmonisere gennemførelsen af andre politikker og gøre dem kompatible. Medlemsstaterne råder allerede over officielle data om disse emner, og der er derfor brug for deling og udveksling af dem, især ved at de officielle data om alvorlige risici gøres interoperable.

1.3. EU bør med henblik på vedtagelse af sine egne regler og supplerung af sin egen lovgivning bygge på reglerne i kompendiet om risikostyring og andre standarder, som Verdenstoldorganisationen (WCO) har fastlagt, for at EU's toldbestemmelser kan være i overensstemmelse med de fleste af de gældende regler på området.

1.4. I henhold til mål 3 i handlingsplanen skal det klart fastsættes, hvem, hvornår og hvor der foretages kontrol, hvilket vil være i overensstemmelse med det kort over risici og deres styrke, som det er ønskeligt, at Kommissionen vedtager som en gennemførelsesforanstaltning. Denne foranstaltning anses — i kraft af sin betydning for handlingsplanens gennemførelse — for at være den mest presserende.

1.5. Da det er vigtigst at sikre en ensartet anvendelse af EU's toldbestemmelser, er mål 5 i handlingsplanen også af stor betydning, idet det vedrører hele strategien og drejer sig om fremme af samarbejdet i forbindelse med alle former for regelefterlevelse og sporing udført af de nationale myndigheder samt informationsudvekslingen mellem myndigheder på medlemsstats- og EU-plan.

1.6. Udvalget vil gerne understrege, at der ved fastlæggelsen af strategien bør tages hensyn til de særtræk, som kendetegner de forskellige medlemsstaters toldpraksis, såsom omfanget af de respektive handelsstrømme, handelsvolumen og praksis. Disse systemer skal dog være kompatible og overholde EU's principper og lovgivning.

1.7. EØSU er enig i den betydning, som meddelelsen tillægger samarbejdet mellem Kommissionen og medlemsstaterne, men ønsker også at understrege den vigtige rolle, som de andre samfundsaktører, der er involveret i strategien, kan spille.

1.8. Udvalget opfordrer til at gøre pilotprojekterne mere synlige dér, hvor de gennemføres, hvilket meddelelsen også kommer ind på uden at sige det direkte. Dette vil også kunne give de berørte aktører en mere fremtrædende rolle og dermed tiltrække yderligere private investeringer, som vil kunne understøtte strategien ved at sætte skub i innovationen.

2. Indledning

2.1. Risikostyring er et grundlæggende princip i moderne metoder til toldkontrol. Toldmyndighederne indfører analyse- og revisionsmekanismer for at sikre kontrolprocedurernes effektivitet i hele toldområdet. Procedurerne skal løbende revideres og om nødvendigt tilpasses for at opfylde nye krav.

2.2. Ved hjælp af risikostyringen prøver toldforvaltningerne at skabe en rimelig og retfærdig balance mellem bekæmpelse af svig på den ene side og på den anden side behovet for at genere de lovlige bevægelser af varer og personer mindst muligt og for at holde omkostningerne så langt nede som muligt.

2.3. I betragtning af, at det er fysisk umuligt at kontrollere en stor del af varerne, er der med SAFE-programmet indført et system med såkaldte »autoriserede økonomiske operatører« (AEO), som går ud på efter en forudgående undersøgelse at godkende virksomhederne som betroede partnere i toldspørgsmål. Dette forudsætter, at myndighederne fuldt ud forstår virksomhedens aktiviteter, at de danner sig et klart billede af dens forretningsprocesser og af det erhvervs-klima, hvori den opererer, og har permanent adgang til regnskaberne. I EU fastlægges kriterierne for indrømmelse af status som »autoriseret økonomisk operatør« i artikel 5a i forordning (EF) nr. 648/2005⁽¹⁾. I erhvervskredse anses det for nødvendigt at opnå denne status for at kunne fungere tilfredsstillende på markedet.

2.4. I EU er toldunionen nedfældet som en enekompetence i EUF-traktaten, og det samme gælder toldprocedurer og import- og eksportafgifter. Denne politik er fastlagt som en overnational ret i den primære EU-ret i artikel 28 ff. indtil artikel 37 under afsnittet »Frie varebevægelser«. Men i dag varetager toldmyndighederne også stadig flere andre opgaver. Der er faktisk tre søjler: skatter, sikkerhed og regler om overvågning af ikketolmæssige normer. Således er en del for eksempel reguleret ved artikel 87 i EUF-traktaten om politisamarbejde, som ikke er en enekompetence for EU.

2.5. I en meddelelse fra Kommissionen af januar 2013⁽²⁾ indføres en fælles tilgang til integreret risikostyring, som ved toldunionens indførsels- og udførselssteder skal gøre det muligt at opfylde følgende mål:

- bedre fordeling af de menneskelige og økonomiske ressourcer om nødvendigt ved at koncentrere dem
- ensartet anvendelse af alle EU's toldbestemmelser
- et integreret system for samarbejde mellem myndigheder, handlende og transportører samt
- forenkling af procedurer og nedbringelse af ekspeditionstider og de dermed forbundne omkostninger.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 648/2005 af 13. april 2005 (EUT L 117 af 4.5.2005, s. 13), og andre bestemmelser såsom Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 af 2. juli 1993 (EFT L 253 af 11.10.1993, s. 1).

⁽²⁾ COM(2012) 793 final.

2.6. EØSU afgav en positiv udtalelse⁽³⁾ om denne meddelelse fra 2013 ud fra den opfattelse, at en fælles tilgang til toldrisikostyring og sikkerheden i forsyningskæden er helt afgørende for at kunne garantere en ensartet og ikke-diskriminerende anvendelse af EU-reglerne fra alle berørte myndigheders side i hele toldunionen.

2.7. Rådet vedtog den 18. juni 2013 konklusioner om styrkelse af sikkerheden i forsyningskæden og toldmyndighedernes risikostyring og opfordrede Kommissionen til at fremlægge en sammenhængende strategi. EU deler de fælles strategiske mål om at beskytte forsyningskædens sikkerhed og integritet, borgernes sikkerhed og EU's og dets medlemsstaters finansielle interesser samt målene om at lette og fremskynde lovlig handel til fremme af konkurrenceevnen.

2.8. Den nuværende omarbejdede toldkodeks, vedtaget ved forordning (EU) nr. 952/2013⁽⁴⁾, indfører ikke kun risikostyring som en specifik opgave for toldmyndighederne, men baserer systemet, som er reguleringen af den fælles toldtarif, på tilsynsfunktionen. Tilføjes af risikostyring i toldkodeksen styrker samarbejdet og udvekslingen af oplysninger mellem de nationale myndigheder — såvel toldmyndigheder som andre — og Kommissionen, og denne får i visse tilfælde endog gennemførelsesbeføjelser på området.

3. Kommissionens meddelelse

3.1. Kommissionen fremlægger en ny strategi til forbedring af toldrisikostyringen i EU sammen med en detaljeret handlingsplan, der skal forvalte den voksende handel mere effektivt i en mere og mere kompleks international forsyningskæde.

3.1.1. Handlingsplanen angiver en række foranstaltninger for hvert mål. Formålet med tiltagene er at lukke de konstaterede huller, så toldmyndighederne i EU gradvis får en bedre kapacitet, og der opnås et mere systematisk samarbejde med andre organer, økonomiske operatører og internationale handelspartnere. Handlingsplanen omfatter aktiviteter, der skal støtte eller udvikle internationale normer og standarder, hvor det er relevant.

3.1.2. Kommissionen forsøger at opnå komplementaritet og sammenhæng med andre EU-initiativer — både på toldområdet og andre politikområder — som for eksempel initiativer om sikkerhed, transport og beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

3.2. Toldvæsenet benytter risikostyring til at gennemføre effektive og virkningsfulde kontroller, undgå uberettigede afbrydelser for legitim forretning og udnytte ressourcerne så effektivt som muligt, således at de kan sættes ind på områder, hvor der er de største og mest alvorlige risici.

3.3. Strategien vedrører risikostyringen og kontrollen af varer, der kommer ind i, forlader eller transiterer gennem Unionen med det fornødne hensyn til deres specifikke art, risikoskalaen og omkostningerne. Dette forudsætter, at der er kapacitet til at identificere, evaluere og analysere samtlige trusler og risici, der er forbundet med varer og deres bevægelser.

3.3.1. De underliggende principper i EU's toldrisikostyring i forsyningskæden er ifølge meddelelsen følgende:

- forhåndsvurdering, kontrol, når det kræves
- samarbejde mellem forskellige instanser
- koordineret flerlagstilgang
- effektiv udnyttelse af ressourcer.

3.3.2. For at gøre den for hele EU gældende risikostyringsramme mere effektiv og virkningsfuld bør Kommissionen og medlemsstaterne arbejde sammen for at styrke en flerlaget toldrisikostyring i EU og i den forbindelse træffe de nødvendige foranstaltninger med følgende midler:

- bedre datakvalitet og registreringssystemer

⁽³⁾ EUT C 327 af 12.11.2013, s. 15.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EU-toldkodeksen (EUT L 269 af 10.10.2013 s. 1).

- tilgængelighed af data vedrørende forsyningskæden og deling af risikorelevant information mellem toldmyndigheder
- gennemførelse af kontrol og foranstaltninger til mindskelse af risici, hvor det er nødvendigt
- styrkelse af kapacitet
- fremme af samarbejdet mellem diverse instanser og informationsdeling mellem toldvæsen og andre myndigheder på medlemsstatsplan og EU-plan
- fremme af samarbejdet med virksomheder
- udnytte potentialet i et internationalt samarbejde på toldområdet.

3.3.3. I meddelelsen redegøres der for hver enkelt af disse midler til at nå strategiens mål, således at dette samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne kan munde ud i vedtagelsen af de nødvendige foranstaltninger.

4. Generelle bemærkninger

4.1. EØSU bifalder og støtter Kommissionens meddelelse ud fra den overbevisning, at en mere fælles tilgang til toldrisikostyring og sikkerhed i forsyningskæden er afgørende for at sikre retssikkerhed og ensartet anvendelse af EU's toldbestemmelser til gavn for frie varebevægelser.

4.1.1. Det foreslås at styrke og anvende visse toldinstrumenter, som skal være fast forankrede mellem de nationale myndigheder, Kommissionen og erhvervslivet, og føje en risikostyringsfunktion til de eksisterende opgaver vedrørende anvendelse af toldtariffen, handelsforanstaltninger og statistik.

4.2. I Kommissionens handlingsplan beskrives en række mål og midler til at nå dem, som vil styrke toldmyndighedernes kapacitet i EU og sætte dem i stand til at samarbejde mere systematisk med andre aktører, hvad enten de er erhvervsmæssige eller internationale handelspartnere.

4.2.1. Strategien for komplementaritet med andre relevante myndigheder, der er involveret i forsyningskæden, burde nævnes udtrykkeligt. En passende gennemførelse af strategien kræver et tættere og mere effektivt samarbejde mellem toldmyndighederne på internationalt plan og mellem toldmyndighederne og andre myndigheder, bl.a. sundheds- og forbrugermyndigheder.

4.2.2. De såkaldte »officielle data«, som allerede findes på nationalt plan i forbindelse med de forskellige grænsekontroller, forvaltes af it-systemer (eksterne sundhedskontroller — mennesker, dyr og planter — lægemidler og kosmetik osv.). De er dog ikke samlet ét sted og deles heller ikke, og dermed vil et sådant tiltag forbedre systemets funktion og lette toldvæsenets arbejde, eftersom det er midlet til at videregive de risikodata, hvormed varerne kan identificeres gennem hele forsyningskæden.

4.2.3. I betragtning af truslernes — og dermed løsningernes — grænseoverskridende dimension, står det klart, at de »officielle data«, der indsamles på nationalt plan, bør deles. Det foreslås derfor, at de kriterier, der fastsættes på EU-plan, baseres på de fælles internationale standarder og supplerer disse med henblik på anvendelse i EU. EØSU understreger derfor behovet for at gøre dataene interoperable for at sikre en effektiv gennemførelse og overholdelse af foranstaltningerne i strategien, eftersom det er den grænseoverskridende dimension, der gør det særligt nødvendigt at dele de »officielle« data, som allerede indsamles på nationalt plan.

4.2.4. For at styrke det administrative samarbejde om anvendelsen af et system til sporing af risici går EØSU principielt ind for, at det anvendte system bl.a. baseres på følgende principper:

- for præcist at identificere produkter, der er forbundet med risici, bør risikoforanstaltninger, -kriterier og -standarder samt ændringer hertil være omfattet af det fælles toldrisikoforvaltningssystem (CRMS) under forordning (EU) nr. 952/2013; i den forbindelse må der tages hensyn til systemer for tidlig varsling og databeskyttelsesregler

- forbindelser med alle andre relevante systemer, såsom dem, der er udviklet under Rådets forordning (EF) nr. 515/1997⁽⁵⁾, er ønskværdige
- anvendelse af de grundlæggende principper for informationssystemet for det indre marked (IMI), da det omfatter instrumenter, som allerede er blevet evalueret, og tilpasning af dem til toldvæsenet
- foranstaltninger, kriterier og standarder for risikograduering for produkter, materialer, indførselsveje, oprindelse eller andre faktorer til fastlæggelse af risici med anvendelse af Taric-systemet for så vidt muligt at synliggøre de alvorligste risici.

EØSU gentager behovet for, at forvaltningerne udveksler oplysninger.

4.2.5. Hvad angår den komplementaritet i samarbejdet, som bebudes i strategien, bør der også tages hensyn til relevante politiske tiltag på områderne produksikkerhed, dyresikkerhed, fødevarer- og fodersikkerhed, miljøbeskyttelse og initiativer vedrørende intellektuel ejendomsret (IPR). EØSU finder det meget vigtigt at udveksle information om alvorlige problemer for folkesundheden og miljøet samt for borgernes sikkerhed og beskyttelse.

4.3. Det vil være hensigtsmæssigt, at de kriterier, der fastlægges i EU, baseres på de fælles regler i kompendiet om toldrisikostyring og andre standarder, som Verdenstoldorganisationen (WCO) har fastlagt, og at de supplerer disse med henblik på anvendelse i EU.

4.4. Det er positivt, at programmerne for autoriseret økonomisk operatør (AEO) forbinder dette begreb med risikostyring i betragtning af den omfattende evalueringsproces, som operatøren og dennes kontakter skal igennem under proceduren for udstedelsen af certifikatet, hvilket er rimeligt i lyset af de forenklinger af toldprocedurerne, operatørerne opnår med dette certifikat.

4.5. Ved gennemførelsen af foranstaltninger til kontrol og afdæmpning af risici, når der er behov herfor, bør man skele til den foreslåede metodologi i Verdenstoldorganisationens kompendium.

4.6. I forbindelse med den kortlægning af risici og deres styrke, som Kommissionen skal fastlægge efter behørig og gennemsigtige høringer med eksperter fra medlemsstaterne og efter at have hørt de erhvervsdrivende i henhold til artikel 50, stk. 1, og artikel 284 i kodeksen, bør mål 3 i handlingsplanen beskrives mere præcist for at klarlægge nøjagtigt overfor hvem, hvor og hvornår der skal skrives til forhåndsvurdering, når det kræves, og hvilke forhold denne foranstaltning skal rettes imod. I virkeligheden burde denne foranstaltning være den første, der gennemføres, eftersom man dermed ville opnå større klarhed i gennemførelsen af de andre handlingsplaner og i risikovurderingen samt større retssikkerhed.

4.7. Mål 5 i handlingsplan er også meget vigtigt, eftersom hovedsigtet med strategien er fremme af samarbejdet og informationsdelingen mellem myndigheder på medlemsstats- og EU-plan, hvilket EØSU altid har betragtet som yderst vigtigt. For korthedens skyld vil EØSU henvise til de anbefalinger, udvalget fremsatte om dette spørgsmål i punkt 1.9 og 1.10 samt i punkt 4 i sin udtalelse fra 2013 om »Risikostyring i forsyningskæden«, hvori det opfordrer til et mere struktureret og systematisk samarbejde mellem toldvæsen og de øvrige myndigheder i det indre marked og til sammenhængende og koordineret gennemførelse af foranstaltningerne i handlingsplanen.

4.8. EØSU gentager, at denne risikostyringsstrategi ikke bør hindre medlemsstaterne i at anvende toldlovgivningen på en sådan måde, at de fortsat kan tage hensyn til omfanget af de relevante handelsstrømme, uden at det dog må gå ud over sammenhængen med EU-retten.

4.9. EØSU er således af den opfattelse, at det er muligt at fastholde et højt beskyttelsesniveau, samtidig med at medlemsstaterne styrker indsatsen for at lette samhandelen ved at mindske de administrative byrder gennem indførelse af elektroniske procedurer, forenkling af procedurerne og anvendelse af statussen som autoriseret operatør.

4.10. Der bør udvikles et tæt samarbejde med andre nationale ministerier og gennemførelsesinstanser med kompetence på dette område, bl.a. for at mindske eventuelle byrder — herunder administrative — for de erhvervsdrivende. I denne forbindelse anbefaler udvalget, at man skeler til de grundlæggende principper for IMI. Hvad enten man ender med at vælge harmonisering, toldsamarbejde eller en kombination af begge tilgange, bør forslagene være baseret på »bedste praksis« og ikke på et europæisk gennemsnit.

⁽⁵⁾ EFT L 82 af 22.3.1997, s. 1.

4.11. Udvalget opfordrer til, at der ved fastlæggelsen og gennemførelsen af strategien tages hensyn til de kommende ændringer af forordning (EF) nr. 515/97 om gensidig bistand på toldområdet (forslag COM(2013) 796) i betragtning af de meget store ligheder mellem de omhandlede emner.

4.12. EØSU gentager, at det er nødvendigt at gøre pilotprojekterne mere synlige ved at fremme anvendelsen af dem med det mål at tilskynde de berørte parter til at spille en mere betydningsfuld rolle. Dette vil kunne lette private investeringer, som dermed vil drive den strategi, der er beskrevet i meddelelsen, fremad ved at styrke innovationen.

5. Særlige bemærkninger

5.1. I forbindelse med de aktiviteter, som Kommissionen benævner som aktiviteter, der skal støtte eller udvikle internationale normer og standarder (jf. punkt 3.1.1 ovenfor), bør der udvikles regler om et toldsegl, der vil muliggøre kontrol ved hjælp af automatiserede systemer, med henblik på at integrere disse regler i Verdenstoldorganisationens SAFE-ramme (Framework of Standards to Secure and Facilitate Global Trade).

5.2. I Strategien omtales hverken risikoen for svigagtige oplysninger eller muligheden for »drage fordel« af et godt omdømme (såkaldt identity tag). Risikostyringen bør give toldmyndighederne mulighed for at afsløre svigagtige oplysninger og misbrug af et godt omdømme for at forhindre import af forfalskede og farlige produkter.

5.2.1. Selv om Kommissionen allerede nævner det i mål 6, opfordrer udvalget til mere tydeligt at tillade pilotprojekter, der har til formål at indføre innovationer i kontrolsystemerne — naturligvis på en række betingelser — og til, at der i tilfælde af positive resultater også gives tilladelse til, at de efterfølgende implementeres.

5.3. Ifølge Kommissionen vil den nye strategi forvalte den stigende mængde af handelsbevægelser mere effektivt i de stadig mere komplekse internationale forsyningskæder (jf. punkt 3.1), hvilket forudsætter en mere effektiv forvaltning, som vil skabe forbedringer i forsyningskæden.

5.4. EØSU beklager, at Kommissionen i den fremlagte strategi kun taler om samarbejde mellem medlemsstaterne og Kommissionen og ser stort på de anbefalinger, der er fremsat i tidligere udtalelser, om behovet for at overveje samarbejde med de erhvervsdrivende.

Bruxelles, den 18. februar 2015.

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om krav vedrørende emissionsgrænser for og typegodkendelse af forbrændingsmotorer til mobile ikke-vejgående maskiner

(COM(2014) 581 final — 2014/0268 (COD))

(2015/C 251/06)

Ordfører uden studiegruppe: Brendan BURNS

Europa-Parlamentet og Rådet besluttede henholdsvis den 12. november 2014 og den 19. februar 2015 under henvisning til artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om krav vedrørende emissionsgrænser for og typegodkendelse af forbrændingsmotorer til mobile ikke-vejgående maskiner«

COM(2014) 581 final — 2014/0268 (COD).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 2. februar 2015.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 505. plenarforsamling den 18.—19. februar 2015, mødet den 18. februar, følgende udtalelse med 164 stemmer for, 1 imod og 3 hverken for eller imod:

1. Anbefalinger

1.1. Eftersom det er helt nyt, at der for mobile ikke-vejgående maskiner indføres prøvningsudstyr og udvikles prøvningsprocedurer for »præstationsnormer for ibrugtagne motorer«, anbefaler EØSU, at der gennemføres grundige pilotprogrammer for alle typer motorer og maskiner for at verificere, at det er muligt at montere de nødvendige instrumenter. I den forbindelse bør det også undersøges, om den motor, der bruges i maskinen, bør testes i en prøvebænk, hvis måling direkte i maskinen viser sig alt for vanskelig.

1.2. I lyset af den store folkesundhedsrisiko fra nanopartikler fra forbrændingsprocesser og det høje beskyttelsesniveau, der vil kunne nås ved at indføre det foreslåede trin V for motorer i mobile ikke-vejgående maskiner, og i betragtning af at mange interessenter, herunder motor- og maskinfremstillingsindustrien, har givet udtryk for enighed i Kommissionens forslag, anbefaler EØSU en hurtig vedtagelse af den nye forordning. Takket være de intensive kontakter med alle de involverede parter (herunder industrien og NGO'er) i udarbejdelsesfasen anerkender Kommissionen i sit forslag, at der er forskellige teknologier til emissionskontrol afhængig af motorens størrelse og forbrændingscyklus.

2. Det grundlæggende princip

2.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) anser en reduktion af de skadelige emissioner af carbonmonoxid, nitrogenoxider, carbonhydrider og partikler fra motorer, som er beregnet til montering i landbrugs- og skovbrugstraktorer, for et absolut nødvendigt tiltag, hvis EU's mål for luftkvalitet skal opfyldes.

2.2. EØSU mener endvidere, at alle lovforslag, der har til formål at beskytte menneskers sundhed og miljøet, må baseres på velfunderede tekniske, økonomiske og praktiske forslag.

3. Baggrund

3.1. Definitionen af mobile ikke-vejgående maskiner omfatter en lang række forskellige typer maskiner og forbrændingsmotorer. Disse motorer er monteret i såvel håndholdt udstyr som i hjul- og bæltedrevne køretøjer. De bruges inden for byggeri, landbrug, minedrift, jernbanedrift, til sejlads ad indre vandveje og i mange andre industrier. Emissionsgrænseværdierne for disse motorer er for øjeblikket fastsat i direktiv 97/68/EF. Nye emissionstrin blev sidst indført, da direktivet blev ændret i 2004. Kommissionens konklusion er, at disse trin ikke længere afspejler det nuværende teknologiske udviklingstrin, og at emissionsgrænseværdierne for mobile ikke-vejgående maskiner derfor kan tilpasses grænseværdierne for vejgående køretøjer (f.eks. busser og lastbiler).

3.2. Det vil imidlertid kræve et omfattende udviklingsarbejde og betydelige ressourcer at tilpasse teknologien for vejgående køretøjer til mobile ikke-vejgående motorer og maskiner. Derfor fastlægger Kommissionen i sit forslag Euro VI-grænseværdier i de tilfælde, hvor teknologien allerede er veludviklet, og ellers foreslås de grænseværdier, som er fastlagt af det amerikanske miljøbeskyttelsesagentur og allerede anvendes efter amerikansk lovgivning, og som har sikret betydelige fremskridt inden for sektoren.

3.3. Modsat emissionsforskrifterne for køretøjer på vej, hvor der skelnes mellem bestemmelser for de mindste og de største køretøjer med særskilt lovgivning for motorcykler og lette og tunge erhvervskøretøjer, skal det foreliggende forslag til regulering gælde for alle ikke-vejgående maskiner over én kam og omfatte en særdeles lang række af maskiner og udstyr med motoreffekt fra mindre end 8 kW til omkring 3 500 kW. Blandt andet skal det gælde for alle motorer med en slagvolumen fra en brøkdel af en liter til mere end 100 liter pr. cylinder.

3.4. Driftsbetingelserne for motorer monteret i mobile ikke-vejgående maskiner er ikke de samme som for motorer monteret i vejgående køretøjer. De fleste mobile ikke-vejgående maskiner fungerer ikke som en lastbil, hvor der forløber en vis tid, fra den holder stille, til den når maksimal effekt. De fleste mobile ikke-vejgående maskiner fungerer sådan, at de, så snart de sættes i gang, skal være oppe på maksimal effekt, efterfulgt af en kort stillestående periode, så maksimal effekt og derefter stop. Herefter gentages cyklussen. Dette er de normale driftsbetingelser for de fleste ikke-vejgående maskiner, hvilket adskiller sig fra de noget nær konstante niveauer for motoromdrejningstal og -effekt i vejgående køretøjer.

3.5. Følgende faktorer skal tages med i overvejelserne i forbindelse med en eventuel tilpasning af motorer i mobile ikke-vejgående maskiner:

- konstruktionsændringer, som kan modstå de relevante forhold uden for vej, herunder langvarig eksponering for mere aggressive miljøer, høj stødpåvirkning og store vibrationer i forhold til vejgående køretøjer, der bruges på lige, flade veje
- de ændringer af den fysiske form og størrelse, der er nødvendige for, at motorerne kan monteres i de mange forskellige ikke-vejgående maskiner, og kravet om at minimere størrelsen af efterbehandlingssystemerne samlet set
- den lange række af forskellige drifts-/belastningscykluser, hvorunder efterbehandlingssystemerne skal fungere effektivt, herunder hurtigt transient belastning
- sikring af den rette termiske og kemiske balance i udstødningssystemet, så efterbehandlingssystemet kan fungere effektivt, herunder regenerere partikelfiltersystemer under mange forskelligartede betingelser
- genoptimering af motor og efterbehandlingssystem for at sikre acceptabel transient reaktion og minimere brændstof- og reagensforbrug.

4. Problemer

4.1. Af Kommissionens anbefalinger fremgår det, at »præstationsnormer for ibrugtagne motorer« vil blive overvåget, og der foreslås »pilotprogrammer med henblik på at udvikle hensigtsmæssige prøvningsprocedurer«. Det er vigtigt at undersøge, om det er muligt at montere bærbare emissionsmålingssystemer på et antal maskiner, som motorfabrikanterne udvælger som repræsentative for brugen af deres produkter. Fast montering på alle maskiner er ikke en mulighed, der overvejes i den foreliggende lovgivning.

4.2. Den tidsplan for indførelse af trin V, der angives i Kommissionens forslag, vil kun kunne holdes, hvis lovgivningen vedtages i god tid. I tilfælde af en betydelig forsinkelse af beslutningsprocessen vil der ikke være tid til at færdiggøre produktudviklingen og gennemføre alle typegodkendelser.

Bruxelles, den 18. februar 2015.

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs Udtalelse om rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om de europæiske tilsynsmyndigheder (ESA) og Det Europæiske Finanstilsynssystem (ESFS) og disses virksomhed

(COM(2014) 509 final)

og Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici (ESRB) opgaver og organisation

(COM(2014) 508 final)

(2015/C 251/07)

Ordfører: Carmelo CEDRONE

Kommissionen besluttede den 8. august 2014 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om de europæiske tilsynsmyndigheder (ESA'erne) og Det Europæiske Finanstilsynssystem (ESFS) og disses virksomhed«

COM(2014) 509 final

og

»Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici (ESRB) opgaver og organisation«

COM(2014) 508 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som vedtog sin udtalelse den 3. februar 2015.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 505. plenarforsamling den 18.—19. februar 2015, mødet den 18. februar 2015, følgende udtalelse med 166 stemmer for, 5 stemmer imod og 11 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg bifalder Kommissionens anbefalinger⁽¹⁾ og er enig i, at det er nødvendigt at træffe korrigerende foranstaltninger for at få det europæiske finanstilsynssystem (ESFS) til at fungere bedre. Udvalget mener desuden, at det er nødvendigt at fremme en systemisk tilgang på mellemlang til lang sigt og at fremskynde udarbejdelsen af strukturelle løsninger, der bedst muligt kan rationalisere de europæiske tilsynsmyndigheders (ESA'ernes) arbejde. Udvalget finder det afgørende, at de nye tilsyns- og lovgivningsrammer kan sikre det finansielle systems stabilitet og vækst — ved at gøre brug af kontracykliske regler — og forhindre en asymmetrisk udvikling af skyggebanksystemet.

1.2. EØSU mener, at der er behov for at gøre Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici (ESRB) og ESA'erne mere effektive. Med dette for øje mener udvalget, at der er behov for at revidere ESA'ernes regulerende rolle, gennemføre den **cost-benefit-analyse af strukturerne, forvaltningen og de beslutningsprocesser**, som ESRB og ESA'erne har vedtaget, i praksis, at finjustere de operationelle instrumenter, de har til rådighed, og at rationalisere ESFS's overordnede struktur.

1.3. Disse korrigerende foranstaltninger bør efter udvalgets mening først og fremmest tage sigte på at **minimere de procykliske virkninger** af tilsynslovgivningen og **interessekonflikterne** mellem EU's og medlemsstaterne samt at **optimere tilsynsordningens cost-benefit-forhold** samt **beskytte forbrugerne** mod eventuel urimelig praksis fra formidlernes side. Udvalget mener, at der på nuværende tidspunkt stadig er to udestående spørgsmål:

- a) Vil den nye tilsynsmekanisme resultere i overdreven regulering, der vil indvirke negativt på bankernes operationelle fleksibilitet og driftsomkostninger?

⁽¹⁾ COM(2014) 508 final og COM(2014) 509 final, 8.9.2014.

- b) Vil det også lykkes at undgå eller i det mindste at begrænse risikoen for en ny krise og gøre det finansielle system mere effektivt, sikkert og gennemsigtigt og samtidig beskytte kunderne/forbrugere?

1.4. **Hvad angår ESRB** og dets forvaltning bifalder EØSU Kommissionens forslag om at lade **ECB's formand fortsætte som formand** og at oprette en **ny stillingsfunktion for en administrerende direktør** med operationelle opgaver og ansvar for at fungere som bindeled mellem formanden og Det Almindelige Råd, bl.a. under hensyntagen til potentielle interessekonflikter. Udvalget finder det hensigtsmæssigt at omorganisere ESRB's organer både kvantitativt og kvalitativt, men mener, at der bør drages omsorg for dels at sikre, at medlemsstaterne er korrekt repræsenterede i Det Almindelige Råd, dels at styrke medlemmerne af Det Videnskabelige Udvalgs uafhængighed.

1.5. Med henvisning til de funktioner og processer, der er vedtaget af ESRB, finder udvalget det afgørende at indføre forskellige former for **koordinering mellem ESRB, ECB og den fælles tilsynsmekanisme** og at udnytte de særlige kendetegn ved ESRB, såvel hvad angår dets evne til også at repræsentere de lande, som ikke har euroen som national valuta, som dets brede mandat, der dækker det finansielle system som helhed. EØSU går ind for en større **inddragelse af ESRB i lovgivningsprocessen** på de relevante områder og en tættere koordination med ESA'erne.

1.6. Hvad angår ESA'erne finder udvalget det nyttigt at træffe korrigerende foranstaltninger for at sikre, at EU's interesser tilgodeses i nye foranstaltninger. I den sammenhæng finder udvalget det nødvendigt **at give ESA'erne en forvaltning, der muliggør en effektiv brug af peerevaluering og bindende mægling med det sigte at sikre konvergens mellem systemerne og udvikle en fælles tilsynskultur.**

1.7. Efter udvalgets mening bør procedurene for ESA'ernes regulerende rolle være mere gennemsigtige — inklusive i forbindelse med offentlige høringer, der gennemføres af myndighederne — og tage sigte på en **øget inddragelse af forbrugernes og arbejdstagernes repræsentanter i sektoren.** Udvalget mener ligeledes, at **ESA'erne i højere grad bør inddrages i udformningen af den primære lovgivning.** Den øgede koordinering mellem ESA'erne og mellem disse og ESRB bør gå hånd i hånd med en styrkelse af **Det Fælles Udvalgs rolle.**

1.8. Udvalget mener, at **ESA'ernes strukturelle og organisatoriske omkostninger bør rationaliseres.** Denne rationalisering bør ledsages af en gennemsigtig ansvarlighedsproces med sigte på en logistisk og funktionel rationalisering.

1.9. Med henblik på at forbedre evnen til at opstille økonomiske og finansielle risikoprognoser mener EØSU, at det ville være nyttigt for ESFS at udvikle et effektivt samspil med de andre nationale og internationale institutioner vedrørende delt forvaltning af de systemiske risici.

1.10. *Resumé af EØSU's forslag*

1.10.1. *Det indre marked:* fremme af foranstaltninger til at lette koordineringen af ESFS med den nye organisation af den fælles tilsynsmekanisme og den fælles afviklingsmekanisme med det sigte at fremme udviklingen af et effektivt europæisk tilsynssystem.

1.10.2. *Forenkling, gennemsigtighed og effektivitet:* rationalisering af ESFS-institutionernes regulerende rolle med henblik på at forenkle de lovgivningsmæssige rammer og gøre procedurene mere gennemsigtige og effektive.

1.10.3. *Forvaltning:* fremme af en mellemfristet strategi, der tager sigte på at gennemføre en organisatorisk og funktionel konsolideringsproces hos tilsynsmyndighederne, som kan opnå stordriftsfordele og synergieffekter ved at overveje løsningen med et fælles hovedkontor og indførelsen af en såkaldt twin peaks-model.

1.10.4. *ØMU'en:* profilering af mekanismer til at fremme prioriteterne i landene i euroområdet med særlig henvisning til bankmarkedet og den fælles tilsynsmekanisme, der indeholder særlige tiltrædelsesregler for lande uden for euroområdet.

1.10.5. EØSU mener på baggrund af de oplysninger, der gengives i denne udtalelse, at:

- a) ESRB's videnskabelige udvalg og ESA'ernes relevante udvalg eller ekspertgrupper snarest muligt bør fremlægge konkrete forslag til forbedring, når de har hørt interessentgrupperne
- b) og, at Kommissionen sideløbende bør vurdere mulighederne for mere strukturelle måder at organisere ESFS på og måder at finansiere myndighederne på.

2. Baggrund

2.1. I Europa har den økonomiske og finansielle krise vist, at det er nødvendigt at revidere tilsyns- og reguleringsrammen for bankvirksomhed og finansielle formidlere. Der er blevet lagt stor vægt på EF's funktionalitet og effektiviteten af ESFS-institutionernes virksomhed.

2.2. På grundlag af anbefalingerne i de Larosière-rapporten fra 2009⁽²⁾ har Kommissionen udarbejdet en hel pakke foranstaltninger med henblik på at styrke den indbyrdes afhængighed og koordinering mellem de nationale tilsynsmyndigheder og øge betydningen af det makroprudentielle tilsyn.

2.3. I januar 2010 afgav EØSU en udtalelse om forordningerne om oprettelse af ESRB og ESA'erne⁽³⁾. I den pågældende udtalelse gentog EØSU vigtigheden af et fælles finanstillssystem i Den Europæiske Union og fremsatte nogle specifikke forslag til ændringer af forordningerne om oprettelse af ESRB og ESA'erne.

2.4. Ved hjælp af specifikke forordninger nedsatte Europa-Parlamentet og Rådet i 2010 Udvalget for Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici (ESRB) og tre europæiske tilsynsmyndigheder (ESA'er) — Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA), Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger (EIOPA) og Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA) — der sammen med Det Fælles Udvalg af Europæiske Tilsynsmyndigheder og ESRB udgør Det Europæiske Finanstillssystem (ESFS).

2.5. ESFS påbegyndte sit arbejde i januar 2011. Oprettelsesforordningerne for institutionerne under ESFS⁽⁴⁾ fastsætter, at Kommissionen skal offentliggøre en rapport om ESRB's og ESA'ernes første tre års virksomhed, der blev indledt i januar 2011.

2.6. For at kunne udføre sit mandat afholdt Kommissionen en offentlig høring (maj 2013) og en høring af interessenterne (april-juli 2013) med henblik på en gennemgang af ESFS.

2.7. På grundlag af resultaterne fra inddragelsen af interessenterne, ESA'ernes selvevaluering⁽⁵⁾, Europa-Parlamentets beslutning fra marts 2014 om gennemgang af ESFS⁽⁶⁾ og af IMF's⁽⁷⁾ og Europa-Parlamentets undersøgelser⁽⁸⁾ har Kommissionen udarbejdet to separate rapporter om hhv. ESRB og ESA'erne og ESFS.

3. Generelle bemærkninger

3.1. Den foreliggende udtalelse om Kommissionens rapporter om driften af ESRB og ESA'erne er baseret på vurderingen af ESRB's og ESA'ernes virksomhed og den acceleration, der i det forløbne år, er blevet indført i den fælles tilsynsmekanisme.

3.2. Udvalget har gentagne gange udtrykt sin støtte til ESFS og gentager nu sin anerkendelse af det arbejde, der er blevet udført af ESRB og ESA'erne i deres første tre års virksomhed.

3.3. Der er blevet indkredset områder, hvor der er plads til forbedringer i driften af det europæiske finanstillssystem på både det organisatoriske og det forvaltningsmæssige plan og hvad angår både operationelle procedurer og instrumenter. EØSU er enig i de mulige indsatsområder, som Kommissionen peger på i sine rapporter. Udvalget bemærker, at der er behov for at anlægge en systemisk tilgang på mellemlang til lang sigt og fremhæver behovet for at styrke forslagene om forbruger- og arbejdstagerbeskyttelse.

⁽²⁾ Højniveaugruppen vedrørende Finansielt Tilsyn, rapport af 25.2.2009: http://ec.europa.eu/internal_market/finances/docs/de_larosiere_report_en.pdf

⁽³⁾ EUT C 339 af 14.12.2010, s. 34.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1092/2010, (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 1094/2010 og (EU) nr. 1095/2010 af 24.11.2010, EUT L 331 af 15.12.2010, s. 12.

⁽⁵⁾ Det Fælles Udvalg (Joint Committee/JC 2012 100), *Self-Assessment Report of the European Supervisory Authorities*, 21.12.2012 (fortroligt dokument).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets beslutning af 11. marts 2014 med henstillinger til Kommissionen om gennemgang af Det Europæiske Finanstillssystem (ESFS).

⁽⁷⁾ Den Internationale Valutafond — *EU's Financial Sector Assessment Program*, marts 2013.

⁽⁸⁾ PE 507.490 (om ESRB) og PE 507.446 (om ESA'erne), oktober 2013.

3.4. EØSU mener, at driften af ESRB har vist, at der er behov for at se på en anden kvantitativ og kvalitativ sammensætning af dets organer — Det Almindelige Råd, Styringskomitéen, Det Rådgivende Tekniske Udvalg og Det Rådgivende Videnskabelige Udvalg — og at finde en løsning på udpegelsen af den næste formand for udvalget, eftersom den første formands mandatperiode udløber til december 2015. Hvad angår procedurerne er der konstateret plads til forbedring med hensyn til både ESRB's deltagelse i lovgivningsprocessen og tidsrammen for interne beslutningsprocedurer.

3.5. Efter EØSU's opfattelse har driften af ESA'erne fremhævet, at der er behov for at genoverveje deres regulerende og tilsynsførende funktion, styrke deres rolle mht. forbrugerbeskyttelse og revidere sammensætningen af deres organer for at skabe en bedre balance mellem EU's og de enkelte medlemsstats interesser. Den overordnede tilsynsstruktur skal muligvis revideres, både hvad angår mekanismerne for finansiering af de forskellige myndigheder, den logistiske struktur og selve tilsynsmodellen. Problemstillingerne i denne henseende omfatter en rationalisering af hovedkvarterer og også organisatorisk effektivisering vedrørende funktioner og kompetenceområder.

4. Særlige bemærkninger

4.1. *Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici (ESRB)*

4.1.1. Udvalget mener, at ESRB fortsat kan spille en væsentlig rolle i den systemiske risikoforebyggelse, selv efter indførelsen af den fælles tilsynsmekanisme (FTM). Det er der mindst tre grunde til: a) Vedtagelsen af et fælles tilsynssystem kræver bedre koordinering i banksektoren og mellem de andre finansielle markeder; b) Overvågning af de store bankkoncerner med systemisk relevans øger også ESRB's rolle, hvad angår samspillet med ECB; c) Den kendsgerning, at repræsentanter for både euroområdet og lande uden for euroområdet deltager i ESRB, betyder, at det også har en stabiliserende virkning på variable størrelser, der ligger uden for den monetære union. På denne baggrund forventes det, at ændringerne i forvaltningen og de interne procedurer vil kunne forbedre ESRB's effektivitet og dets samspil med ESA'erne og ECB.

4.1.2. EØSU går ind for at ændre den kvantitative og kvalitative sammensætning af ESRB's organer. Udvalget mener ikke desto mindre, at det er værd at vurdere, hvilken virkning en reduktion af antallet af medlemmer af Det Almindelige Råd kan have for de enkelte medlemsstats repræsentativitet. En eventuel reduktion af antallet af medlemmer af rådet bør ledsages af oprettelsen af tematiske udvalg og arbejdsgrupper. Udvalget finder det også nødvendigt at opretholde en ligelig repræsentation af de forskellige interessenter og samtidig øge Det Videnskabelige Udvalgs rolle. Set i dette lys synes idéen om at fusionere dette udvalg med Det rådgivende Tekniske Udvalg ikke hensigtsmæssig.

4.1.3. EØSU mener, at ESRB kunne gøres mere effektivt ved at gennemføres Kommissionens forslag om at gøre ECB's formand til formand for ESRB og samtidig udpege en administrerende direktør med operationelle opgaver og ansvar for at fungere som bindeled mellem formanden og Det Almindelige Råd.

4.1.4. Udvalget finder det nødvendigt at styrke ESRB's inddragelse i lovgivningsprocessen ved at etablere særlige mekanismer for høring af ESRB forud for vedtagelsen af lovforslag om relevante spørgsmål. I den forbindelse støtter EØSU tanken om formel inddragelse af en repræsentant for ESRB i Økofinrådet og Det Økonomiske og Finansielle Udvalg (EFC) i overensstemmelse med bestemmelser og betingelser, som skal nærmere fastsættes.

4.1.5. En mere strømlinet og hurtigere beslutningsproces ville gøre ESRB mere effektivt. Udvalget mener, at det ville være nyttigt at opfordre ESRB til at pålægge Det Videnskabelige Udvalg at foretage en selvevaluering af de interne procedurer med henblik på at foreslå en alternativ model, der i højere grad er gearret til det finansielle systems dynamik. Udvalget mener også, at ESRB er nødt til at vedtage procedurer med sigte på at styrke opfølgningen af advarsler og henstillinger.

4.1.6. ESRB's virksomhed skal være baseret på et mere intenst samspil med de andre europæiske organer, især de forskellige ESA'er. Udvalget mener, at man bør bede ESRB om hurtigst muligt at fremlægge et forslag med forskellige metoder til kommunikation og dataudveksling mellem de forskellige ESFS-institutioner. Udvalget understreger desuden, at der er behov for at indføre samordning mellem ESRB og de nationale makroprudentielle tilsynsmyndigheder, der er i støbeskeen, for bl.a. at undgå dobbelt repræsentation i ESRB. Udvalget finder det nødvendigt at skabe grundlaget for et frugtbart samarbejde mellem ESRB og Den Europæiske Centralbank i betragtning af bankens nye beføjelser på området for makroprudentielt tilsyn.

4.2. De europæiske tilsynsmyndigheder (ESA'erne) og Det Europæiske Finanstilsynssystem (ESFS)

4.2.1. EØSU mener, at der er nødt til at blive foretaget en række ændringer af ESA'ernes nuværende institutionelle og operationelle struktur, hvis de skal fungere mere effektivt. Der er især behov for at effektivisere deres regulerende rolle, deres rolle mht. forbrugerbeskyttelse, deres forvaltning og deres procedurer. Der bør også udtænkes korrigerende foranstaltninger vedrørende mekanismerne til finansiering af ESA'erne og deres organisatoriske struktur.

4.2.2. Den regulerende rolle skal ledsages af mere gennemsigtige procedurer for at sikre en timing, der er bedre afstemt efter faserne med offentlig høring og konsekvensanalyser, der kombinerer en statistisk-regnskabsmæssig tilgang med en kvalitativ tilgang. EØSU mener i den forbindelse, at ESA'erne bør etablere effektive mekanismer for samspil med forbrugerrepræsentanterne og sektorens arbejdstagerrepræsentanter. Efter EØSU's mening bør ESA'erne i højere grad inddrages i forberedelsen af lovgivningen på niveau 1. Udvalget mener, at det er afgørende at etablere en gennemsigtig mekanisme for høring af ESA'erne forud for vedtagelsen af lovgivningsmæssige forslag om relevante spørgsmål, da dette vil hjælpe Europa-Parlamentet og Kommissionen med at vurdere virkningerne af de foranstaltninger, der er truffet, og med at etablere en mere præcis og effektiv tidsramme for gennemførelsen af disse foranstaltninger. Desuden støtter EØSU tanken om at udarbejde bestemmelser om en formel inddragelse af formændene for de europæiske tilsynsmyndigheder i Økofinrådet.

4.2.3. Udvalget tilslutter sig Kommissionens opfordring til ESA'erne om som led i deres nuværende forvaltning at styrke de funktioner og mekanismer, der kan bidrage til at sikre, at der rettidigt træffes foranstaltninger, som er til gavn for EU som helhed. Først og fremmest skal mekanismen til at bilægge tvister mellem nationale myndigheder styrkes, og der skal skabes klarhed omkring mekanismens nuværende funktionsmåde samt foretages en vurdering af eventuelle korrigerende foranstaltninger.

4.2.4. På mellemlang sigt mener EØSU, at det vil være nyttigt at evaluere eventuelle strukturelle korrigerende foranstaltninger af ESA'ernes nuværende forvaltningssystem med det sigte at styrke uafhængig repræsentation på de forskellige beslutningstagningsniveauer.

4.2.5. Den enkelte ESA bør have mulighed for at kunne koordinere sine aktiviteter med de øvrige ESA'ers aktiviteter. Efter udvalgets opfattelse ville det være nyttigt for ESA'erne at nedsætte et udvalg eller en ekspertgruppe, der så hurtigt som muligt kan gennemføre en selvevaluering for at fremme mekanismen for peerevalueringer, styrke Det Fælles Udvalgs rolle og udarbejde specifikke procedurer for koordinering og udveksling af data. EØSU mener, at det ville være nyttigt at pålægge ESA'erne hurtigt at rationalisere deres respektive aktiviteter og at formulere anbefalinger med henblik på en eventuel omfordeling af de beføjelser, der skal tildeles de enkelte myndigheder og Det Fælles Udvalg.

4.2.6. Koordineringen mellem ESA'erne bør være baseret på et tilsvarende system af opgaver og beføjelser. EØSU mener, at det ville være nyttigt at give alle ESA'erne mulighed for at gennemføre stresstests i stil med EBA-modellen. Koordineringen mellem ESA'erne bør tage behørigt hensyn til de forskellige grader af integration og harmonisering på EU-niveau af de forskellige sektorer, der overvåges.

4.2.7. Udvalget støtter Kommissionens fokus på behovet for et tættere samarbejde mellem ESA'erne inden for forbrugerbeskyttelse, navnlig med hensyn til typen af produkter, der leveres, og deres overensstemmelse med kundernes profiler. Foranstaltninger til fremme af finansiel uddannelse bør også intensiveres. Udvalget mener også, at det er nødvendigt udtrykkeligt at udvide ESA'ernes opgaver til at omfatte beskyttelse af arbejdstagerne i sektoren, især hvad angår virkningerne af de salgsmodeller og aflønningsordninger, som de finansielle formidlere anvender. Udvalget vil i den forbindelse foreslå, at ESA'erne vedtager en etisk kodeks for deres aktiviteter og offentliggør en fælles årsrapport om forbruger- og arbejdstagerbeskyttelse. Udvalget mener, at Det Fælles Udvalg på disse områder bør spille en fremtrædende rolle med det sigte at harmonisere standarderne for beskyttelse af forbrugerne og arbejdstagerne i sektoren på tværs af de enkelte myndigheders forskellige ansvarsområder.

4.2.8. De opgaver, der er pålagt ESA'erne, og de mere moderne aspekter af de finansielle markeder gør det nødvendigt at styrke:

- a) ESA'ernes beføjelser — og koordineringen heraf — i de inkluderende finanssektorer, navnlig med hensyn til mikrokredit og impact investing, ikke mindst ved at øge inddragelsen af eksperter og repræsentanter fra sektoren i ESRB's rådgivende videnskabelige udvalg og i ESA'ernes interessentgrupper

b) Det Fælles Udvalgs rolle og sætte det i stand til at vedtage hurtige og effektive procedurer og samtidig give ESA'ernes personale en større rolle i de forberedende organer.

4.2.9. Hvad angår finansieringen af ESA'erne mener udvalget, at overgangen til en finansieringsmodel baseret på private midler bør vurderes på baggrund af en grundig analyse af de dermed forbundne fordele og eventuelle ulemper. Udvalget foreslår, at muligheden for at øge den andel af ESA'ernes budget, der dækkes af gebyrer og afgifter, betragtes som midlertidig og gældende for en periode på fem år, og at de relevante udgifter kun øges svarende til de ekstra midler, der eventuelt afsættes til ESA'erne. Udvalget opfordrer Kommissionen til i den femårige overgangsperiode også at foretage en konsekvensanalyse for bl.a. at vurdere alternative finansieringsmekanismer, som sigter mod at mindske risikoen for dobbeltomkostninger mht. tilsyn, at rationalisere de offentlige finansielle forpligtelser og at undgå, at omkostningerne væltes over på de endelige forbrugere.

4.2.10. Hvis ESA'erne rationaliserede deres omkostninger ved hjælp af en logistisk omlægning, ville de blive mere bæredygtige. Udvalget bifalder Kommissionens forslag om et fælles hovedkontor for ESA'erne, da dette også ville give en mere effektiv dialog og koordinering mellem myndighederne.

4.2.11. Udvalget mener, at den logistiske og operationelle rationalisering er tæt knyttet til den underliggende tilsynsmodel. Udvalget opfordrer derfor Kommissionen til på mellemlang sigt at undersøge, om der er grund til at revidere den europæiske tilsynsstruktur og at optimere den i forhold til de tre variabler — roller, markeder, formidlere — og i givet fald at overveje at indføre en tostrengt model (den såkaldte twin peaks-model).

4.2.12. Endelig finder EØSU det nødvendigt at styrke det demokratiske kontrol- og overvågningssystem af de aktiviteter, der udføres af ESRB og ESA'erne.

Bruxelles, den 18. februar 2015.

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om grøn bog — Den bedste udnyttelse af Europas traditionelle knowhow: en mulig udvidelse af beskyttelsen af geografiske betegnelser i Den Europæiske Union til at omfatte ikke-landbrugsprodukter

(COM(2014) 469 final)

(2015/C 251/08)

Ordfører: Kathleen WALKER SHAW

Kommissionen besluttede den 1. oktober 2014 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Grøn bog — Den bedste udnyttelse af Europas traditionelle knowhow: en mulig udvidelse af beskyttelsen af geografiske betegnelser i Den Europæiske Union til at omfatte ikke-landbrugsprodukter«

COM(2014) 469 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 2. februar 2015.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 505. plenarforsamling den 18.—19. februar 2015, mødet den 18. februar, følgende udtalelse med 155 stemmer for, 3 imod og 1 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU støtter, at beskyttelsen af geografiske betegnelser udvides til ikke-landbrugsmæssige produkter gennem en ensartet EU-lovgivning, som udvalget mener vil give en værdifuld og nødvendig beskyttelse af virksomheder, der allerede har bevist at kunne stimulere økonomisk vækst og innovation samt skabe højt kvalificerede og bedre betalte job.

1.2. EØSU anbefaler, at man støtter såvel det frivillige system for geografiske betegnelser som den obligatoriske oprindelsesmærkning af forbrugsprodukter fra lovpakken om produktsikkerhed og i den forbindelse tager højde for resultaterne af de allerede gennemførte undersøgelser for at sikre øget sporbarhed, gennemsigtighed og information til forbrugerne og for at anerkende betydningen af oprindelse over for producenterne i hele EU.

1.3. Systemet bør så vidt muligt følge den eksisterende ramme for landbrugs- og fødevarer for at bevare ensartede systemer til registrering, beskyttelse, overvågning og håndhævelse og for at undgå forvirring hos myndigheder og forbrugere. Systemet bør også sikre samme beskyttelsesniveau og garantier, som indgår i TRIPS-aftalen for landbrugs- og fødevarer.

1.4. Virksomheder med mange geografiske betegnelser og andre intellektuelle ejendomsrettigheder foretager generelt store investeringer i uddannelse på højt niveau, og de bør støttes i beskyttelsen af deres produkter og knowhow, så de får mulighed for at kanalisere investeringerne ud i positive færdigheder og udvikle den sociale kapital i stedet for at bruge pengene på defensiv retsforfølgning.

1.5. EØSU mener, der er behov for en formel registreringsprocedure. Registreringen bør være gyldig i ubegrænset tid for at undgå bureaukrati og omkostninger, men være underlagt løbende overvågning og håndhævelse for at sikre, at produkterne bevarer de kriterier, deres status kræver. Der bør også være en procedure for at slette produkter fra registret, hvis det er berettiget.

1.6. Registreringsprocessen bør være gennemsigtig og uafhængig, gerne offentligt finansieret og forvaltet, samt gratis. Hvis det besluttes at indføre en afgift, bør denne holdes på et meget lavt niveau, så man undgår, at den bliver en hindring for registrering, og ikke risikerer, at omkostningerne væltes over på forbrugerne. Registreringen bør være afsluttet inden for en fastlagt tidsramme for at undgå langtrukket bureaukrati og usikkerhed for både virksomheder og forbrugere — 18 måneder forekommer at være rimeligt. EØSU anbefaler, at der tages hensyn til SMV'ers forslag til, hvordan man undgår yderligere omkostninger, når det lægges fast, hvordan systemet skal anvendes.

1.7. Beskyttelse af herkomst og den tilknytning, det har til arv, tradition, kvalitet, produktspecifikation, færdigheder og knowhow, er vigtig. Det er en forudsætning, at der er en stærk forbindelse mellem produkt og oprindelsessted. EØSU mener, at den kombinerede fremgangsmåde, man har valgt for landbrugsprodukter — beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) og den mere fleksible beskyttede geografiske betegnelse (BGB) — vil sikre en omfattende dækning af produkter, som det er nødvendigt at beskytte.

1.8. EØSU mener, at forholdet mellem systemet for geografiske betegnelser for ikke-landbrugsprodukter og varemærkeretten bør defineres på samme måde, som det på nuværende tidspunkt er tilfældet for landbrugsprodukter. Derved skaber man kontinuitet på tværs af alle produkter og undgår således forvirring.

2. Baggrund og indledning

2.1. Grønbogen »Den bedste udnyttelse af Europas traditionelle knowhow: en mulig udvidelse af beskyttelsen af geografiske betegnelser i Den Europæiske Union til at omfatte ikke-landbrugsprodukter« er en opfølgning på Kommissionens undersøgelse fra marts 2013 ⁽¹⁾, hvoraf det fremgår, at de forhåndenværende retlige instrumenter for producenter på nationalt og europæisk plan er utilstrækkelige. Kommissionen afholdt en offentlig høring den 22. april 2013 for at drøfte resultaterne af undersøgelsen og skabe en platform for en bred debat om behovet for en mere effektiv beskyttelse af geografiske betegnelser for ikke-landbrugsprodukter på EU-plan. På baggrund af resultaterne af undersøgelsen og udfaldet af den offentlige høring besluttede Kommissionen at gå videre med det analytiske arbejde gennem denne grøn bog.

2.2. I september 2013 udarbejdede det Europæiske Patentkontor og Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked en fælles undersøgelse i samarbejde med Kommissionen med titlen: »Intellectual property rights (IPR) intensive industries: contribution to economic performance and employment in the EU« ⁽²⁾.

Undersøgelsen fremhæver den økonomiske værdi af virksomheder med mange intellektuelle ejendomsrettigheder (herunder virksomheder med mange geografiske betegnelser) med hensyn til produktion, beskæftigelse, lønninger og handel, og det bidrag, de yder til Europa 2020-målene om beskæftigelse og vækst. Undersøgelsen viser, at virksomheder med mange intellektuelle ejendomsrettigheder genererer mere end 26 % af beskæftigelsen i EU og 39 % af EU's økonomiske aktivitet. De betaler generelt også højere lønninger med bonusser på over 40 %.

2.3. På EU-topmødet i marts 2014 fremlagde Kommissionens formand José Manuel Barroso meddelelsen »En industriel renæssance i Europa« ⁽³⁾, som understøttede betydningen af virksomheder med mange intellektuelle ejendomsrettigheder og geografiske betegnelser for en bæredygtig økonomisk vækst i EU, og behovet for, at EU støtter sådanne virksomheder. Meddelelsen fremhævede, at mange af disse virksomheder havde haft større vækst og ydeevne end andre virksomheder under krisen.

2.4. På nuværende tidspunkt er det kun landbrugsprodukter og fødevarer (vin, spiritus), der nyder ensartet beskyttelse på EU-plan. Ikke-landbrugsprodukters geografiske betegnelser er kun beskyttet på nationalt/regionalt plan gennem forskellige nationale retlige rammer. Disse er ikke blevet harmoniseret på tværs af medlemsstaterne, og der er betydelige forskelle i definitioner, procedurer, niveauer for beskyttelse og håndhævelse, hvilket ikke er hensigtsmæssigt for hverken virksomheder eller forbrugere. Ikke-landbrugsprodukter er dog omfattet af lovgivning om illoyal konkurrence og vildledning af forbrugerne, men igen med forskellige anvendelsesområder og -metoder.

2.5. Mange virksomheder, der producerer ikke-landbrugsprodukter med et højt niveau af geografisk baserede traditionelle håndværksspecialer og knowhow, og som opererer i et internationalt miljø, finder det i stigende grad vanskeligt at beskytte produkternes kvalitet, autenticitet og integritet fra mærkning i ond tro, bedrageri, forfalskning og varemærkemisbrug. Uden nogen ensartet beskyttelse må virksomheder og forbrugere sætte deres lid til en forvirrende vifte af tilgange og niveauer for beskyttelse i hele EU. Mange virksomheder mener det er dyrt og ineffektivt og bruger betragtelige summer på at forsvare sig fra sag til sag. Dette er en byrde, både økonomisk og hvad angår menneskelige ressourcer. Enkelte virksomheder har anmodet Kommissionen om at udvide beskyttelsen af geografiske betegnelser til også at gælde for ikke-landbrugsprodukter.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/geo-indications/130322_geo-indications-non-agri-study_en.pdf

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/intellectual-property/docs/joint-report-epo-ohim-final-version_en.pdf

⁽³⁾ COM(2014) 14 final.

2.6. Selv om at eksisterende nationale instrumenter for geografisk betegnelse og lovgivning om illoyal konkurrence og vildledning af forbrugerne, der findes i alle EU-medlemsstater, yder en vis beskyttelse af ikke-landbrugsprodukter, er disse love i praksis begrænsede, og mange virksomheder klager over, at de ikke yder effektiv beskyttelse mod misbrug af geografiske betegnelser for ikke-landbrugsprodukter.

3. Generelle bemærkninger

3.1. En udvidelse af beskyttelsen af geografiske betegnelser i EU til også at omfatte ikke-landbrugsprodukter vil være til gavn for både producenter og forbrugere. Det er ikke et protektionistisk tiltag. Det vil snarere sikre lige konkurrencevilkår for producenterne, hjælpe med til at beskytte kvaliteten og integriteten af deres traditionelle produkter, håndværk eller processer (som ofte er højt kvalificerede) og vil samtidig give forbrugerne pålidelige oplysninger om sted og/eller produktionsmetode og en garanti for produktets ægthed og kvalitet.

3.2. EØSU mener, at det vil medføre klare økonomiske fordele for EU at udvide systemet for geografiske betegnelser til at omfatte ikke-landbrugsprodukter. Det giver mulighed for at fremme og beskytte traditionelle produkter, knowhow og færdigheder på højt niveau, der ofte er erhvervet på specialiserede fag- og erhvervsskoler, som har vist sig i stand til at skabe gode og stabile job. Når produktets oprindelse og kvalitet garanteres, bliver de mere attraktive, og det hjælper med at styrke deres profil og øger salget. En mere alment anerkendt status vil også kunne medvirke til at fremme turisme og andre indtægter i tilknytning til produkterne, hvilket medfører yderligere økonomiske fordele. Det vil desuden sikre en mere ensartet og effektiv beskyttelse i EU mod tab som følge af forfalskning og efterligning.

3.3. Der findes mange ikke-landbrugsprodukter med en stærk kobling til en geografisk betegnelse og et geografisk omdømme i EU, som regelmæssigt er genstand for misbrug og efterligning. Selv om nogle af disse virksomheder har klaret krisen bedre end andre, har presset fra krisen ført til større misbrug af varemærker, forfalskning og efterligning. Skrupelløse virksomheder har forsøgt at tjene hurtige penge på produkter under anvendelse af kvalitetsproduktets geografiske betegnelser ved at udnytte deres navn og omdømme, men uden nogen forbindelse til den oprindelse, herkomst, kvalitet eller færdigheder/knowhow, disse produkter forbindes med. Det fører til tab af indtægter og markedsandele for lovlige aktører samt risiko for skade af omdømme og ekstra juridiske omkostninger. Producenter af produkter såsom bøhmisk krystal, skræddersyet tøj fra Savile Row, Marmo di Carrara (marmor), Harris Tweed, Paška čipka (blonde fra Pag), kukure fra Schwarzwald, traditionel keramik fra Vietri sul Mare, pottemageri fra Stoke on Trent, Brački kamen (Brač sten og skulpturer), Deruta-keramik og Murano-glas, udfordres hele tiden med at skulle beskytte sig selv ved at iværksætte kampagner, registrere varemærker og anlægge retssager. En udvidelse af geografisk betegnelse til disse produkter kunne bidrage til at undgå løbende og omkostningskrævende defensive sagsanlæg.

3.4. En harmoniseret retslig beskyttelse, der svarer til den beskyttelse, der ydes til landbrugs- og fødevarersektoren, og som er i overensstemmelse med eksisterende europæiske og internationale juridiske rammer, vil bidrage til at bevare den traditionelle kulturelle og kunstneriske arv, som afspejles i mange af de udvalgte produkter, og reducere misbrug. Hvis de små og mellemstore virksomheder har færre omkostninger til sagsanlæg for at beskytte deres produktets omdømme, kan de investere mere i innovation og produktudvikling samt udvidelse af deres markeder og dermed undgå at sætte prisen på produkterne op over for kunderne.

3.5. Mange kunder, som køber produkter med en geografisk betegnelse, er kvalitetsbevidste forbrugere, der træffer informerede valg på grundlag af kvalitetshåndværk og ægte produkter. De kan med rette forvente beskyttelse af deres produktets integritet, for hvilke de ofte betaler et tillæg. Dette går ikke ud over valgmuligheder eller konkurrence, da beskyttelse af geografisk betegnelse kan bevilges alle virksomheder, der opfylder produktspecifikationen samt kriterier for oprindelse, kvalitet, karakter, håndværk og knowhow, der definerer status.

4. Særlige bemærkninger

4.1. EØSU mener, at harmonisering af ikke-landbrugsprodukter med en geografisk betegnelse forudsætter en ensartet EU-lovgivning. De nuværende alternativer er for fragmenterede og komplicerede, dyre og ineffektive til, at mange værdifulde virksomheder kan overleve, da de mangler de nødvendige ressourcer til at håndtere så forskellige strukturer og love, som findes på regionalt og nationalt plan i hele EU. Større kohærens vil hjælpe virksomhederne med at overleve og vokse og sikre, at deres produkter er mindre sårbare over for misbrug.

4.2. EØSU opfordrer Kommissionen til at forenkle processen for denne udvidelse ved, hvor det er relevant, at holde sig tæt til den eksisterende harmoniserede lovgivningsmæssige ramme, der gælder for landbrugs- og fødevarer. Man bør også anvende bedste praksis og lære af erfaringerne fra dengang, man indførte beskyttelse for denne sektor, så man kan overføre dem til det system, der anvendes til ikke-landbrugsmæssige produkter. Samtidig med at man accepterer, at nogle sektorspecifikke forhold kan kræve en anden tilgang end den, der blev anvendt for vin og spiritus, bør kontinuitet i anvendelsen og en inklusiv tilgang til de produkter, der skal dækkes på tværs af sektorer, være hovedreglen. Ikke-landbrugsprodukter bør nyde samme garantier og beskyttelsesforanstaltninger, som dem, der ydes til landbrugsprodukter med geografiske betegnelser i henhold til TRIPS-aftalen. EØSU vil dog opfordre Kommissionen til at vurdere mulighederne for at forbedre denne beskyttelse i lyset af erfaringerne med anvendelsen af TRIPS, navnlig i forhold til klare, konsekvente og strukturerede indberetnings- og registreringssystemer samt ensartet behandling.

4.3. Samtidig med at EØSU forstår, at systemet for geografiske betegnelser er en frivillig ordning, der adskiller sig fra de nuværende forslag om obligatorisk mærkning af oprindelse og herkomst på forbrugsprodukter, der er fremstillet i eller importeret til EU og indeholdt i lovpakken om produktsikkerhed, så anbefaler udvalget at vedtage begge forslag for at sikre øget sporbarhed, gennemsigtighed og information til forbrugerne og for at anerkende betydningen af oprindelse over for producenterne i hele EU.

4.4. EØSU forudser, at harmonisering af beskyttelsen af geografiske betegnelser for ikke-landbrugsprodukter også vil give fordele i EU's handelsforbindelser med tredjelande, da det vil forenkle procedurerne og give klarhed for produkter, der får automatisk beskyttelse. Det vil give en mere fokuseret tilgang til handelsforhandlinger og bidrage til at beskytte værdifulde EU-produkter, som ofte har høj eksportværdi. En sådan forbedret beskyttelse vil også fungere som en »afskrækkende faktor« over for dem, der overvejer at forfalske eller misbruge denne status.

4.5. Mange produkter med en geografisk betegnelse kræver ekstremt høje kvalifikationsniveauer inden for deres produktion. Virksomheder har foretaget store investeringer i uddannelse og knowhow gennem flere generationer. Mange har veletablerede og succesfulde lærlinge- og efteruddannelsesordninger, som uddanner højt kvalificerede medarbejdere med meget efterspurgte færdigheder. EØSU mener, at sådanne virksomheder bør støttes i at udvikle denne værdifulde sociale kapital ved at hjælpe dem med at beskytte deres produkter og knowhow og give dem mulighed for at kanalisere investeringerne ud i positive færdigheder i stedet for defensive retlige foranstaltninger. Virksomheder, der fremstiller produkter med geografiske betegnelser, tilbyder værdifulde job- og uddannelsesmuligheder til folk, som har fundet ud af at udfolde deres talent i en håndværksmæssig uddannelse. EØSU anerkender også den indbyrdes afhængighed, der findes mellem mange specialiserede erhvervsskoler og producenter af produkter med geografiske betegnelser i visse lande og regioner, som f.eks. stenhuggeruddannelsen i Brački Kamen. Nogle af disse virksomheder er beliggende i fjerntliggende områder og områder med høj arbejdsløshed, hvilket gør deres rolle på arbejdsmarkedet endnu vigtigere.

4.6. For så vidt angår fastlæggelse af tilhørsforhold til et bestemt sted, må fokus lægges på beskyttelse af herkomst og den forbindelse dette har til arv, tradition, kvalitet, produktspecifikation, færdigheder og knowhow. Det er en forudsætning, at der er en stærk forbindelse mellem produkt og oprindelsessted. EØSU mener, at de to former for tilgange, man har valgt for landbrugsprodukter — »beskyttede oprindelsesbetegnelser« og den mere fleksible »beskyttede geografiske betegnelser« — vil sikre en omfattende dækning af produkter, der har brug for beskyttelse. Alle symboler, der godtages under ordningen, skal være garant for en entydig geografisk kobling og anerkendelse samt opfylde kriterierne for geografisk betegnelse. De skal være ensartede i hele Europa for at undgå forvirring hos forbrugerne og bidrage til at opnå anerkendelse.

4.7. Selvom EØSU anerkender, at kvalitet og oprindelse ikke nødvendigvis er synonyme, erkender udvalget, at produkter med en geografisk betegnelse har et renommé, der bygger på en værdi for kunderne. Kvalitetsegenskaberne ligger ofte indbyggede i produkter med geografiske betegnelser, og de kan være vigtige for at definere og beskytte håndværk af høj kvalitet og knowhow og ved overvågning og håndhævelse af standarder på tværs af virksomheder. Mange producenter eller grupper af produkter med en geografisk betegnelse har allerede defineret deres egne standarder og overvåger selv aktivt disse for at beskytte deres produkters integritet. EØSU anerkender imidlertid, at disse frivillige overvågningsordninger og adfærdskodekser ikke fungerer i alle medlemsstater og nødvendigvis skal ledsages af formelle mekanismer til overvågning og håndhævelse på nationalt og EU-plan. EØSU konstaterer, at krisen og strammingspolitikker har betydet, at mange overvågnings- og håndhævelsesorganer har oplevet nedskæringer, og at man bør overveje foranstaltninger til at sikre effektiv overvågning og håndhævelse.

4.8. EØSU mener, at der er i lighed med landbrugsprodukter er behov for en formel registreringsprocedure. Registreringen bør være gyldig i ubegrænset tid for at undgå bureaukrati og omkostninger, men den bør være underlagt løbende overvågning og håndhævelse for at sikre, at produkterne bevarer de kriterier, status kræver. Registreringsproceduren bør også indeholde bestemmelser om fjernelse fra registret, hvis produkterne ikke længere opfylder standarderne eller ikke længere produceres. Der bør også være en indsigelsesprocedure, herunder en klageadgang, for at undgå usaglige tilfælde af indsigelse.

4.9. En fornuftig tilgang vil være et tofasesystem, hvor de nationale myndigheder inddrages, kombineret med lovgivningsmæssig beskyttelse og tilsyn på EU-plan. Registreringsprocessen bør være gennemsigtig og uafhængig, gerne offentligt finansieret og forvaltet. EØSU bemærker, at der pt. ikke findes nogen afgift for registrering af landbrugs- og fødevarer, og samme princip bør derfor gælde for andre varer end landbrugsprodukter. Hvis det beslutes at indføre en afgift, bør denne holdes på et meget lavt niveau, så man undgår, at den bliver en hindring for registrering, og ikke risikerer, at omkostningerne væltes over på forbrugerne. Registreringen bør være afsluttet inden for en fastlagt tidsramme for at undgå langtrukket bureaukrati og usikkerhed for både virksomheder og forbrugere — 18 måneder forekommer at være rimeligt.

4.10. EØSU mener, at forholdet mellem systemet for geografiske betegnelser for ikke-landbrugsprodukter og varemærkeretten bør defineres på samme måde som den ordning, der på nuværende tidspunkt anvendes for landbrugsprodukter. Det kan være med til at skabe kontinuitet for alle produkter og gøre, at man undgår forvirring, samtidig med at man kan trække på erfaringerne fra indførelsen i denne sektor for at forbedre processen og mindske risici for tvister. EØSU bemærker, alle virksomheder, der opererer i en bestemt region, bør have mulighed for at søge om beskyttet geografisk betegnelse i den pågældende region.

Bruxelles, den 18. februar 2015.

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Den Europæiske Centralbank, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank — Årlig vækstundersøgelse 2015

(COM(2014) 902 final)

(2015/C 251/09)

Hovedordfører: Gonçalo LOBO XAVIER

Kommissionen besluttede den 19. december 2014 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Årlig vækstundersøgelse 2015«

COM(2014) 902 final.

Den 9. december 2014 henviste EØSU's præsidium det forberedende arbejde til Styringsgruppen for Europa 2020.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 505. plenarforsamling den 18.—19. februar 2015, mødet den 19. februar, Gonçalo Lobo Xavier til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 174 stemmer for, 8 imod og 1 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU bifalder Kommissionens årlige vækstundersøgelse 2015⁽¹⁾, hvis grundlæggende mål er at fremme bæredygtige væksthiveauer for at støtte Europas genopretning. Tilgangen baseret på tre søjler — øgede investeringer, strukturreformer og en lydhør finanspolitisk og budgetmæssig konsolidering — synes at imødekomme Europas behov, og EØSU støtter gennemførelsesplanen, som skal gå hånd i hånd med et mere effektivt europæisk semester. Imidlertid fremhæver udvalget også, at processen stadig har nogle svagheder set i lyset af, at den årlige vækstundersøgelse for eksempel ikke omfatter sociale og miljømæssige aspekter. Desuden bør navnlig bekæmpelsen af den stadig alt for høje arbejdsløshed og overvindelsen af den sociale krise eksplicit fremhæves som en politisk prioritet. Den årlige vækstundersøgelse er udgangspunktet for et effektivt europæisk semester, og derfor mener EØSU, at der bør gøres en større indsats for at overholde den fastsatte tidsplan og dermed sikre en bedre inddragelse og bedre resultater.

1.2. EØSU mener, at tilliden til at investere også afhænger af et klart og enkelt forslag til tidshorizont i kombination med inddragelse af de vigtigste interessenter. Arbejdsmarkedets parter og andre civilsamfundsorganisationer i almindelighed skal inddrages i processen for at opnå troværdighed. EØSU anser det for afgørende, at Kommissionen inddrager Europa-Parlamentet og arbejdsmarkedets parter samt andre civilsamfundsorganisationer på europæisk niveau, inden den årlige vækstundersøgelse forelægges. EØSU anerkender Kommissionens bestræbelser på at tilskynde til større inddragelse af civilsamfundet, også i et samarbejde med de nationale parlamenter, men påpeger, at en ny »civilsamfundskalender«⁽²⁾ bør iværksættes for at opnå effektivitet og reel inddragelse med gode resultater. Alle parter og institutioner må gøre en stor indsats, hvis man skal gå fra gode intentioner til resultater, og EØSU opfordrer arbejdsmarkedets parter til at spille en proaktiv rolle.

1.3. EØSU mener ikke, at det er muligt at gennemføre en vækstplan, som støtter jobskabelsesforanstaltninger, uden investeringer. Det er derfor afgørende for Europa at skabe hensigtsmæssige vilkår for partnerskabsbaserede investeringer, der omfatter både den private og den offentlige sektor. Effektiviteten af kombinationen af de foreslåede politikker vil samlet set være det rette signal til at styrke tilliden, hvilket har afgørende betydning for investeringsniveauet. EØSU anser det for at være en alvorlig svaghed, at Kommissionen i sin ellers velkomne investeringspakt hovedsageligt fokuserer på private investeringer og i vid udstrækning ser bort fra behovet for offentlige investeringer. EØSU støtter den igangværende debat i Kommissionen om anvendelsen af den finansielle »golden rule«, dvs. at fremtidsorienterede offentlige investeringer ikke medregnes ved beregningen af statslige nettounderskud under ØMU's finanspolitiske regler⁽³⁾.

⁽¹⁾ »Årlig vækstundersøgelse 2015« findes på Europa-Kommissionens websted:
http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/annual-growth-surveys/index_da.htm

⁽²⁾ Se bilag.

⁽³⁾ EØSU's udtalelse om *Sociale investeringers virkninger*, EUT C 226 af 16.7.2014, s. 21.

EØSU påpeger ligeledes, at det, uanset hvem der står for investeringerne, er en forudsætning for succes, at der findes en klar definition af investeringstype og fremtidig bæredygtighed. I den henseende vil øgede langsigtede investeringer i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer reelt gavne arbejdsmarkedet og sætte europæerne i stand til at forstå udfordringens sociale dimension.

Det er nødvendigt med en passende tilgang til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed, der er en beklagelig realitet i Europa, og medlemsstaterne skal samordne deres nationale politikker for at forebygge udstødelse og fremme ugunstigt stillede samfundsgruppers integration på arbejdsmarkedet.

1.4. EØSU er overbevist om, at industrien spiller en afgørende rolle for Europas udvikling. Der findes en bred vifte af gode eksempler på innovation i industrielle sektorer, og dette miljø skal styrkes med det formål at fremme jobskabelse og sikre højt uddannede menneskelige ressourcer. Investeringsplanen skal anerkende merværdien ved »fremtrædende europæiske industrivirksomheder« og formidle eksempler på innovation og bedste praksis.

1.5. EØSU opfordrer til, at sociale investeringer får opmærksomhed i denne proces. EØSU mener, at sociale investeringer kan spille en afgørende rolle i forbindelse med fremme af velfærd og udryddelse af fattigdom og udstødelse, og har derfor allerede opfordret til en eksplicit prioritering af dette aspekt i de årlige vækstundersøgelser og de landespecifikke henstillinger ⁽⁴⁾ og indtrængende til fremme af foranstaltninger, der gør det muligt for de relevante aktører i civilsamfundet at frigøre det fulde potentiale i socialøkonomiske virksomheder og styrke lokalsamfundenes rolle ⁽⁵⁾.

1.6. EØSU bifalder indsatsen for at styrke Europas potentiale gennem det digitale marked. Det digitale marked kan reelt sætte skub i økonomi og beskæftigelse, hvis der træffes en række vigtige foranstaltninger. Erhvervslivet vil først få mulighed for at udnytte den digitale dagsordens potentiale fuldt ud, når der er indført fælles europæiske databeskyttelsesregler, der fastsætter høje standarder, og forbrugertilliden er genoprettet. EØSU opfordrer Kommissionen til at fremskynde gennemførelsen af det indre marked for at få det bedste ud af denne dagsorden.

1.7. EØSU mener, at det er nødvendigt, at alle medlemsstater udviser finanspolitisk ansvarlighed, og denne bør være direkte forbundet med beskæftigelsesfremme og social ansvarlighed. Respekt for de nødvendige kompromisser hvad angår en afbalanceret og ansvarlig regeringsførelse er afgørende for at fremme vækst. EØSU støtter en vækstfremmende finanspolitisk konsolidering og anmoder — hvor det er muligt — medlemsstaterne om at reducere den skattebyrde, som sparepolitikkerne har pålagt borgerne og træffe foranstaltninger, der igen kan stimulere til private investeringer uden at intelligente offentlige investeringer forsømmes.

1.8. Et styringssystem, der tager sigte på at opnå finanspolitisk ansvarlighed ved hjælp af en mere bevidst og integreret budgetovervågning, er en interessant tilgang, der kunne give mulighed for en passende integration af EU's politiske henstillinger i udarbejdelsen af de nationale budgetter. EØSU bifalder den forenkling af semesteret, der allerede blev anbefalet i udtalelsen om den årlige vækstundersøgelse 2014 ⁽⁶⁾, og håber, at disse ændringer bliver effektive.

1.9. EØSU anbefaler større ensartethed ved fremlæggelsen af den enkelte medlemsstats budgetsituation. Dette vil gøre det nemmere at foretage sammenligninger og vil kunne være mere effektivt med hensyn til at finde løsninger på europæisk plan. Det kunne også være interessant at evaluere beregningen af den interne gæld for at indhente mere reel og afbalanceret information.

2. Indledning

2.1. Udvalget bifalder den årlige vækstundersøgelse som en vejledning til at »opdatere« EU-politikker, der sigter mod at styrke økonomien og skabe bæredygtig vækst for alle.

⁽⁴⁾ EØSU's udtalelser om *Sociale investeringer i vækst og samhørighed, herunder gennem anvendelse af Den Europæiske Socialfond 2014-2020*, EUT C 271 af 19.9.2013, s. 91, og EØSU's udtalelser om *Sociale investeringer*, EUT C 226 af 16.7.2014, s. 21.

⁽⁵⁾ Se Milano-erklæringen: *EESC calls for innovation in the Union's welfare systems to adapt to the new challenges ahead*, <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.press-releases&itemCode=33530>

⁽⁶⁾ EØSU's udtalelse om den årlige vækstundersøgelse 2014, EUT C 214 af 8.7.2014, s. 46.

Det europæiske semester har vist sig at fungere som en indikator for indførelsen eller styrkelsen af de finanspolitikker eller strukturreformer, der er nødvendige for at sikre vækst, og semesteret har skabt håndgribelige resultater; imidlertid kan det kritiseres for langsomme procedurer og manglende beslutsomhed hvad angår de bedste tiltag til overvindelse af den alvorlige krise, der har plaget Europa, og som stadig mærkes i alle medlemsstater i større eller mindre omfang.

2.2. Værdien af initiativet kan derfor ikke anfægtes, især ikke når man kender de begrænsninger, som de enkelte medlemsstater står over for med hensyn til at udforme vækstpolitikker, der afspejler deres specifikke omstændigheder og den hastighed, hvormed de har gennemført foranstaltninger og reformer, som har haft indvirkning og skabt resultater.

2.3. I sin årlige vækstundersøgelse for 2015 anbefaler Kommissionen utvetydigt en økonomisk politik baseret på tre hovedsøjler: øgede investeringer, hurtigere strukturreformer og en ansvarlig vækstfremmende finanspolitisk konsolidering.

Efter Kommissionens opfattelse er måden, hvorpå disse tre søjler integreres, nøglen til succes og til at nå resultater, som gør det muligt at nedbringe arbejdsløsheden, navnlig blandt unge. Dette vil kræve strukturreformer på arbejdsmarkedet, yderligere reformer af pensionssystemet, en modernisering af de sociale beskyttelsessystemer, mere fleksible markeder for varer og tjenesteydelser, forbedring af investeringsklimaet og erhvervs miljøet, forbedring af kvaliteten af investeringer i forskning, innovation, uddannelse og erhvervsuddannelse og intensivering af bestræbelserne på at skabe effektivitet i den offentlige forvaltning.

2.4. Det er interessant, at Kommissionen også anmoder om, at civilsamfundet deltager i hele processen for vækst og forandring, med særlig vægt på inddragelsen af arbejdsmarkedets parter⁽⁷⁾. Den opfordrer også medlemsstaterne til at inddrage de nationale parlamenter mere aktivt og tilskynde offentligheden til at deltage aktivt, så den kan bidrage til vurderingen af de politikker, der skal gennemføres.

Det er værd at bemærke denne indsats til forbedring af offentlighedens deltagelse på et tidspunkt, hvor der er bekymring for, at borgerne føler sig langt væk fra det europæiske projekt.

3. En integreret tilgang

3.1. Investeringsfremme

3.1.1. EØSU er overbevist om, at genoprettelsen af investeringsniveauerne i kombination med tillid hos investorerne (blandt både institutioner og enkeltpersoner) er en central forudsætning for vækst. Udvalget bifalder derfor investeringsplanen for Europa⁽⁸⁾, som griber fat i behovet for at fremme afgørende strukturelle investeringer, der skaber betingelserne for den vækst og bæredygtighed, der kræves til sikring af konkurrenceevnen. EØSU anser det imidlertid for at være en alvorlig svaghed, at Kommissionen i sin ellers velkomne investeringspakt hovedsageligt fokuserer på private investeringer og i vid udstrækning ser bort fra behovet for offentlige investeringer. EØSU støtter den igangværende debat i Kommissionen om anvendelsen af den finansielle »golden rule«, dvs. at fremtidsorienterede offentlige investeringer ikke medregnes ved beregningen af statslige nettounderskud under ØMU's finanspolitiske regler⁽⁹⁾.

3.1.2. En analyse af den aktuelle situation viser, at Europa er blevet mindre konkurrencedygtigt end andre globale økonomier, netop på grund af faldet i investeringer på kritiske områder som f.eks. opgradering af udstyr og adgang til teknologier og bedre uddannelser, for blot at give nogle få eksempler. Selvom EØSU derfor bifalder planen til fremme af investeringer, er der stadig en række variabler, der er uklare, hvilket kan underminere planens brugbarhed. Det begrebsmæssige grundlag forekommer fornuftigt, men EØSU er i tvivl om, hvorvidt planen kan gennemføres fuldt ud og i stor skala.

⁽⁷⁾ Se anbefalingerne i EØSU's udtalelse om den årlige vækstundersøgelse 2014 og EØSU's rapport om midtvejsevalueringen af Europa 2020 på <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.europe-2020-meetings.34402>

⁽⁸⁾ »Investeringsplanen«, se Kommissionens websted http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/index_en.htm

⁽⁹⁾ EØSU's udtalelse om *Sociale investeringers virkninger*, EUT C 226 af 16.7.2014, s. 21.

3.1.3. De forbehold, som EØSU føler sig forpligtet til at give udtryk for med hensyn til den årlige vækstundersøgelses henstillinger, vedrører hovedsageligt de begrænsninger, som nogle medlemsstater stadig står over for, når det drejer sig om at foretage de påkrævede investeringer. Der er stadig en betydelig ulighed i adgangen til finansiering, navnlig for SMV'er, hvilket vil kunne underminere initiativets nytteværdi, selv hvis de nationale regeringer viser politisk vilje. På nuværende tidspunkt er det fortsat uklart, hvordan denne ulighed skal imødegås og reduceres for at fremme inklusive investeringer i Europa på trods af de yderst velkomne henstillinger fra Kommissionen om SMV'ers adgang til finansiering, som omfatter en ny tilgang til insolvens og konkurs og forbedringer af de lovgivningsmæssige rammer med det formål at fremme langsigtede investeringer i SMV'er.

3.1.4. EØSU mener også, at eksisterende og tilgængelige investeringsprogrammer vil være afgørende for at nå de vækstrelaterede målsætninger, og er enig i behovet for at tilskynde medlemsstaterne — herunder den brede offentlighed, virksomheder og officielle instanser — til at spille en aktiv rolle i inklusive programmer til fremme af topkvalitet, der er målrettet mod dem, som Horisont 2020⁽¹⁰⁾ (innovation og forskning), Connecting Europe-faciliteten⁽¹¹⁾ (infrastrukturinvesteringer) og Cosme⁽¹²⁾ (finansiering til SMV'er). EØSU opfordrer imidlertid også til, at programovervågningsstrukturerne gøres mere rummelige og »brugervenlige« for at fremme ekspertise og fair adgang for alle institutioner og medlemsstater, uden at den omhu og kompetence, der kræves af programmerne, går tabt.

3.1.5. EØSU er overbevist om effektiviteten af sociale investeringer og disses direkte konsekvenser for befolkningens velfærd. Den offentlige politik må ikke overse styrken i socialøkonomiske virksomheder, ikke kun fordi de er tæt knyttet til civilsamfundet, men også fordi der er gode eksempler, som kan kopieres i lignende situationer. Europa skal fremme bedste praksis fra medlemsstaterne i hele Fællesskabet⁽¹³⁾.

3.2. Strukturreformer

3.2.1. Det indre marked for varer og tjenesteydelser har altid stået i centrum for europæisk integration. Meget er allerede nået gennem en enorm indsats, men på nogle områder, som er kritiske for vækst, er der stadig ikke sket ændringer. EØSU bifalder derfor medlemsstaternes indsats for at nedbryde hindringerne for oprettelsen af et indre marked, som er velfungerende, effektivt og retfærdigt. EØSU tvivler heller ikke på fordelene ved et effektivt indre marked for varer og tjenesteydelser for de europæiske forbrugere, idet et sådant ville gøre EU til et mere attraktivt sted for investeringer og dermed have en direkte indvirkning på jobskabelse og social velfærd. Udvalget mener imidlertid, at det er vigtigt at gøre en ekstra indsats og tage praktiske skridt hen imod opfyldelsen af dette mål.

3.2.2. Den førende position, som ville blive opnået med oprettelsen af et digitalt indre marked, har derfor afgørende betydning, og det er et mål, som EØSU støtter fuldt ud. EØSU er helt overbevist om fordelene ved et effektivt digitalt indre marked og mener, at finansieringsordningerne for investeringer i infrastruktur og viden bør indrettes med dette mål for øje. Udvalget påpeger imidlertid igen, at forskellene mellem medlemsstaterne imellem kan lægge hindringer i vejen for en effektiv integration.

3.2.3. Samtidig med at høj kvalitet og effektivitet fremmes i det indre digitale marked⁽¹⁴⁾, må EU derudover kræve, at Unionens konkurrenter tilslutter sig de europæiske regler og standarder, idet alt andet ville være urimeligt over for det indre marked i sig selv. EØSU taler ikke om protektionisme eller lignende foranstaltninger, men opfordrer blot til klarhed i hele processen og en korrekt gennemførelse af de foranstaltninger og krav, der er nødvendige for at føre an i forskellige dele af økonomien og samfundet.

3.2.4. Udvalget er af den opfattelse, at planerne for vækst og jobskabelse skal stemme overens med nationale reformer, der styrker deltagelsen på arbejdsmarkedet i kvalitetsjob, øger produktiviteten og får mest muligt ud af uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemet.

⁽¹⁰⁾ »Horisont 2020«, se Kommissionens websted <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020>

⁽¹¹⁾ »Connecting Europe-faciliteten«, se Kommissionens websted <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/connecting-europe-facility>

⁽¹²⁾ »Cosme«, se Kommissionens websted http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/index_en.htm

⁽¹³⁾ EØSU's udtalelse om *Investeringer med social indvirkning*, EUT C 458 af 19.12.2014, s. 14.

⁽¹⁴⁾ EØSU's udtalelse om *Fremskridt i gennemførelsen af Europa 2020-strategi*, EUR/007 — EESC-2015-00034-00-00-AC-TRA.

3.3. Ønsket om en ansvarlig finanspolitik

3.3.1. På trods af forbedringerne i medlemsstaternes resultater vedrørende deres indenlandske statsgæld — antallet af lande med et uforholdsmæssigt stort underskud faldt fra 24 i 2011 til 11 i 2014⁽¹⁵⁾, hvilket er en positiv udvikling — er der stadig meget at gøre i denne forbindelse, især med henblik på væksten på mellemlang til lang sigt.

3.3.2. Medlemsstaternes tilpasningsprocesser er sket på bekostning af befolkningens sociale velfærd med konsekvenser for alle, både enkeltpersoner og virksomheder. EØSU mener derfor, at bekæmpelsen af den stadig alt for høje arbejdsløshed og overvindelsen af den sociale krise eksplicit bør fremhæves som en politisk prioritet i den årlige vækstundersøgelse.

3.3.3. EØSU bifalder en politik, som kombinerer finanspolitisk ansvarlighed med politikker for økonomisk vækst, men advarer om, at det er nødvendigt at gennemføre politikker, der afspejler den reelle situation i den enkelte medlemsstat. Anvendelsen af generiske foranstaltninger på forskellige situationer har vist sig at være en opskrift på fiasko. Kommissionen kan ikke have noget ønske om at gentage de seneste fejltagelser.

3.3.4. Udvalget opfordrer Kommissionen til at intensivere bekæmpelsen af skattesvig og skatteunddragelse. Bedste praksis inden for bekæmpelse af skattesvig og skatteunddragelse bør fremmes og deles med det formål at opnå en højere grad af effektivitet og retfærdighed.

4. Forbedring af styringssystemet, så det bliver mere effektivt

4.1. EØSU har været særlig aktiv med hensyn til vurdering og gennemgang af Europa 2020-strategiens gennemførelse⁽¹⁶⁾. Det er derfor med en følelse af medansvar, at udvalget påpeger, at en tilpasning af tidsplanen for strategiens evaluering til det europæiske semester og Rådet er en nøgleforanstaltning for opfyldelse af målene og til sikring af, at de foreslåede foranstaltninger bliver mere effektive. Dette gælder ligeledes for evalueringen af målene i sig selv.

4.2. Denne tilpasning er, som i vid udstrækning påpeget af EØSU's Styringsgruppe for Europa 2020, afgørende for at kunne vurdere effektiviteten af de eksisterende foranstaltninger, evaluere de fastsatte målsætninger, justere de foranstaltninger, der er gennemført, og gøre dem mere effektive set i lyset af den reelle situation i Europa i almindelighed og i medlemsstaterne i særdeleshed.

4.3. EØSU bifalder strømliningen af det europæiske semester, navnlig forslaget om at fremlægge én samlet og udtømmende økonomisk vurdering pr. medlemsstat og fremrykke offentliggørelsen af denne til marts. Udvalget anser det for vigtigt, at de landespecifikke henstillinger også fremlægges tidligere.

4.4. EØSU er enig med Kommissionen i, at de nationale reformprogrammernes fokus bør ændres, og anser det for vigtigt, at arbejdsmarkedets parter samt andre civilsamfundsorganisationer inddrages i udformningen af disse på et tidligt tidspunkt. Dette vil øge ejerskabet over det europæiske semester og resultere i en bedre gennemførelse, idet den demokratiske legitimitet i sidste ende forbedres.

4.5. EØSU understreger, at midtvejsevalueringen af Europa 2020-strategien bør offentliggøres rettidigt, således at interessenterne får tilstrækkeligt med tid til at forberede deres svar.

4.6. Udvalget mener, at politikker for social innovation og sociale investeringer bør inkluderes i evalueringen af Europa 2020-strategien og støttes af et særskilt flagskibsinitiativ. EØSU opfordrer til, at der indføres måling af den sociale indvirkning — herunder sociale indikatorer i de nationale fremskridtsrapporter — med henblik på at forbedre de sociale politikker.

4.7. Europa skal handle beslutsomt ved at vise solidaritet og respekt for medlemsstaternes suverænitet. Desuden skal Europa udvise lydhørhed og frem for alt intelligent lederskab og finde løsninger, som er inkluderende og afbalancerede, og som skaber en konsensus, der kan samle borgerne omkring et projekt, der er ægte europæisk og til gavn for alle.

⁽¹⁵⁾ Vedrørende »uforholdsmæssigt store underskud« se den årlige vækstundersøgelse på Kommissionens websted http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/annual-growth-surveys/index_da.htm, punkt 4. STRÆBE EFTER FINANSPOLITISK ANSVARLIGHED.

⁽¹⁶⁾ Se EØSU's rapport om midtvejsevalueringen af Europa 2020 på <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.europe-2020-meetings.34402>

4.8. EØSU er bevidst om de kommende udfordringer og er derfor bekymret over manglen på idéer på miljøområdet i den årlige vækstundersøgelsesrapport. Det må forventes, at investeringsplanen vil tage højde for disse problemer, men et særligt afsnit om miljømæssige udfordringer, muligheder og politikker vil styrke Europas lederskab på dette område. Det vil også have betydning for tilliden og tiltroen til industriens fremtid i EU, befolkningens velfærd og bæredygtigheden.

Bruxelles, den 19. februar 2015.

Henri MALOSSE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG I

Tidsplan for det europæiske semester — følg følgende link for at se tidsplanen:

<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.europe-2020-opinions.34757>

ISSN 1977-0871 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2393 (papirudgave)

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA